
بسم الله الرحمن الرحيم

KEVSER SURESİ

Rahman Rahim Allah'ın Adıyla
Şüphesiz biz, sana Kevser'i verdik.
Şu hâlde Rabbin için namaz kıl ve tekbir
alırken, namazda ellerini boğazına kadar kaldır.
Doğrusu asıl soyu kesik olan, sana kin duyandır.

Ehl-i Beyt Serisi: 12

İMAM ALİ NAKİ

(Ona Selam Olsun)

Telif Komisyonu

(Hak Yolunda Müessesesi)

Çeviri:

Cafer Bendiderya

KEVSER

Kevser Yayınları: 122

Kitabın Orijinal Adı: Pîşvayan-i Masûm / Zindegînamey-i Çehardeh Masûm

Yazarı: Telif Komisyonu (Muessese-i Der Rah-ı Hak)

Çeviri: Cafer Bendiderya

Emeği Geçenler: Habip Coşkun - Musa Güneş
İbrahim Aras

Dizgi ve Mizanpaj: Kevser

Kapak: Hasan Başbuğ

Baskı: Yılmaz Matbaacılık (Sertifika: 27185)

Litros Yolu 2. Matb. Sitesi 3 NB 2

Zeytinburnu-Topkapı / İst. Tel: 0212 493 00 85

Basım Tarihi: *1. Baskı:* Haziran 2007 / *2. Baskı:* Haziran 2013

ISBN: 978-9944-709-02-6

Not: Çeviride kitabın 1381 hicrî Şemsî tarihli 1. baskısı esas alınmıştır

Kevser Yayınları
Sofular Mah. Simitçi Şakir Sok. No: 14 / 1
Fatih – İSTANBUL
Tel: 0212 – 534 35 28 / 555 16 66
Faks: 0212 – 631 36 01 / 555 22 12
www.kevseryayincilik.com

İÇİNDEKİLER

İmam Ali Naki'nin (a.s) Kısaca Hayatı 7

Halifelerin Davranışı 9

İmam Ali Naki'nin (a.s) Samarra'ya Davet Edilmesi 15

İmam'ın Evine Düzenlenen Diğer Bir Saldırı 21

İmam Ali Naki'nin Hareketlerinin Sınırlanması ve Şahadeti ... 25

İmam Ali Naki'nin (a.s) Mucizeleri ve Gaybla İlişkisi 27

Çocuk Yaşta İmamet ve Önderlik 27

Abbasî Halifesi Vasık'ın Ölüm Haberini Vermesi 28

Türkçe Konuşması 29

Yırtıcı Hayvanların Uysallığı 30

İmam Ali Naki'nin Heybet ve Azameti 31

İçindekileri Haber Vermek ve Kabul Olunan Dua 31

Komşunun Sorununu Halletmesi 33

Ebu Haşim'e Yardımcı Olması 34

İmam Ali Naki'nin Sözlerinde İmamet 35

Camia Ziyareti 38

İmam Ali Naki'nin (a.s) Öğrencileri 53

Abdulazim Hasanî.....53
Hüseyin b. Said el-Ahvazî.....58
Fazl b. Şazan Nişaburî.....58
İmam Ali Naki'den Veciz Sözler.....61

İMAM ALİ NAKİ'NİN (A.S) KISACA HAYATI

Caferî Şiîlerin onuncu imamı, İmam Ebu'l-Hasan Ali en-Nakî el-Hâdi (a.s), hicrî 212 yılının zilhicce ayının on beşinde[1] Medine'nin çevresinde bulunan ve "Surya" denilen yerde dünyaya gelmiştir.[2] Babası dokuzuncu İmam, Muhammed Taki (a.s) ve değerli annesi Semane adında faziletli ve takvalı bir cariyedir.[3]

Onuncu İmam'ın en meşhur lakapları, Nakî ve Hâdi'dir. İmam'a, "Ebu'l Hasan es-Salis/Üçüncü Ebu'l-Hasan" da denmektedir.[4]

İmam Ali Naki (a.s), hicrî 220 yılında değerli babasının şahadete ermesi ile sekiz yaşında iken imamet makamına ulaşmıştır. İmamet süresi 33 senedir. Hicrî 254 yılında 41 yaşındayken şehit edilmiştir.

İmam Ali Naki'yi (a.s) görmüş olanlar diyorlar ki: İmam (a.s) orta boylu, kızıla çalan beyaz tenli, iri gözlü, yayvan kaşlı, iç açıcı ve güler yüzlü bir çehreye sahipti.[5]

1- İ'lamu'l-Verâ, s.355, *el-İrşad*, Şeyh Müfid, s.301

2- İ'lamu'l-Verâ, s.355, *el-İrşad*, Şeyh Müfid, s.301

3- İ'lamu'l-Verâ, s.355, *el-İrşad*, Şeyh Müfid, s.301

4- İ'lamu'l-Verâ, s.355. Şiî ravilerinin terminolojisinde, "Ebu'l-Hasan el-Evvel/ Birinci Ebu'l-Hasan" yedinci imam Musa b. Cafer (a.s), "Ebu'l-Hasan es-Sânî/İkinci Ebu'l-Hasan" sekizinci imam Ali b. Musa Rıza'dır (a.s).

5- Munteha'l-A'mal, s.243

İmam Ali Naki'nin (a.s) hayatı, Abbasî halifelerinden yedisinin hükümetleri dönemine rastlamaktadır. İmamet makamına ulaşmadan önce Memun, Memun'un kardeşi Mu'tasım ve imamet makamına ulaştıktan sonra ise Mu'tasım'ın hükümeti devam etmiş, sonra Mu'tasım'ın oğlu Vasık, Vasık'ın kardeşi Mutevekkil, Mutevekkil'in oğlu Muntasır, Muntasır'ın amcası oğlu Mustain ve Mutevekkil'in diğer oğlu Muizz'in döneminde yaşamış, Mu'tazz'ın döneminde ise şehit olmuştur.[1]

Mütevekkil'in hükümeti döneminde, o zalimin emriyle İmam Ali Naki'yi (a.s) Medine'den Abbasîlerin hükümet merkezi olan Samarra'ya götürdüler ve ömrünün sonuna kadar da oradakaldı.[2]

İmam Ali Naki'nin (a.s) çocukları, on birinci İmam Hasan Askerî (a.s), Hüseyin, Muhammed, Cafer ve bir de Aliye isminde kızı vardı.[3]

1- İ'lamu'l-Verâ, s.355; *el-İrşad*, s.307; Tetimmetu'l-Munteha, s.218–251

2- İ'lamu'l-Verâ, s.355; *el-İrşad*, s.307; Tetimmetu'l-Munteha, s.218–251

3- İ'lamu'l-Verâ, s.366

HALİFELERİN DAVRANIŞI

Resulullah'ın (s.a.a) Ehlibeyti'nin zalim ve gasıp halifelere karşı sürekli muhalefet ve mücadeleleri, İslâm ve Şia tarihinin iftihar dolu sayfalarında nakledilmektedir. Değerli İmamlarımız, zalimlerle uzlaşmaksızın adaletin hâkimiyetini isteyip adaleti savunmaları nedeniyle sürekli zalim yöneticileri ve onların zorba valilerini öfkelendirmişlerdir. Şia İmamlarının, insanları hidayet etme, hakkı ihya etme, mazlumu savunma, zulüm ve fesatla mücadele etme yolunda hiçbir fırsatı kaçırmayacaklarını bilen gasıp halifeler kendilerini bu hidayet, irşat ve direniş silsilesi karşısında sürekli tehlikede görüyorlardı.

Komplo ve düzenbazlıkta Emevî zalimlerini aratmayan ve İslâm hilafeti adına saltanat süren Abbasî halifeleri, gasıp geçmişleri gibi, Resulullah'ın (s.a.a) Ehlibeyti'ni ezmek ve lekelemek konusunda ellerinden gelen hiçbir şeyi artlarına koymuyorlardı. Ne pahasına olursa olsun, Müslümanların gerçek önderlerinin çehresini ters yüz göstermek, insanlara yanlış tanıtmak, çeşitli desiselerle o yüce insanları önderlik makamından uzak tutmak ve halkın onlara ilgisini yok etmek istiyorlardı.

Abbasî halifesi Memun'un bu hedefe ulaşmak için başvurduğu hileleri, kendini meşru göstermek, önderlik makamını ele geçirmek ve imamet güneşini gizlemek için düzenlediği komploları İmamlarla Halifelerin tarihlerini bilenlere gizli

değildir. Biz sekizinci ve dokuzuncu imamların hayatlarında bunun bazı bölümlerine değinmiştik.

Nübüvvet ve imamet ailesi hakkındaki bu komplo ve plânları Memun'dan sonra Mu'tasım sürdürdü. Bu nedenle İmam Muhammed Taki'yi (a.s) gözaltında bulundurup kontrol etmek ve sonunda da öldürmek amacıyla Medine'den Samarra'ya getirtti. Ve yine bazı Alevîler'i (Abbasîlerin resmî elbisesi olan) siyah elbise giymedikleri bahanesiyle zindana attı. Bunlar da zindanda ya öldüler (veya öldürüldüler).[1]

Mu'tasım, Hicret'in 227. senesinde Samarra'da ölünce,[2] yerine oğlu Vasık geçti. O da, babası Mu'tasım ve amcası Memun'un siyasetini sürdürdü. Vasık da İslâm adına(!) hilafet süren diğerleri gibi ayyaş ve sarhoş biriydi, bu işinde aşırıya bile kaçıyordu. Hatta daha fazla lezzet almak için özel ilaçlar bile alıyordu. Nihayet aldığı o ilaçlar hicrî 232 senesinde Samarra'da ölümünenedenoldu.[3]

Vasık'ın Alevîlere karşı davranışı sert değildi. Bu nedenle onun zamanında Alevîler ve Ebutaliboğulları Samarra'da toplandılar ve bir müddet nispeten rahat yaşadılar. Fakat Mütevekkil'in döneminde tekrar dağılmak zorunda kaldılar.[4]

Vasık'tan sonra Abbasîlerin en çirkin ve en cani çehrelerinden olan kardeşi Mütevekkil, halifelik makamına oturdu. İmam Ali Naki (a.s) hayatının uzun bir bölümünü Mütevekkil döneminde yaşamış ve değerli ömrünün dört küsur yılı onun zamanında geçmiştir. Bu süre, İmam (a.s) ve izleyicilerinin hayatının en zor dönemi sayılmaktadır. Çünkü Mütevekkil,

---

1- Mekatilu't-Talibiyyin, s.589

2- el-Muhtasaru fi Ahbari'l-Beşer, c.1, s.34

3- Tetimmetu'l-Munteha, s.229–231

4- Mekatilu't-Talibiyyin, s.593

Abbasî halifelerinin en inkârcısı, en kötüsü ve en reziliydi. Müminlerin Emîri Ali'ye (a.s), ailesine ve izleyicilerine karşı büyük bir kin besliyordu. Onun hükümeti döneminde Alevîlerden bir grup zehirlenmiş, öldürülmüş veya ülkenin dört bir yanına sürgün edilerek dağıtılmıştır.[1]

Mütevekkil uydurma rüyalar naklederek halkı, kendi zamanında ölmüş olan Muhammed b. İdris el-Şafiî'yi izlemeye teşvik ediyor[2] ve böylece onların Ehlibeyt İmamları'na (a.s) yönelmelerini engellemek istiyordu. Hicrî 236 yılında şehitler efendisi İmam Hüseyin'in (a.s) mezarını ve onun etrafındaki yapıları yerle bir etmelerini, yerinde ekin ekmelerini ve halkın onun mezarını ziyaret etmesini engellemelerini emretti.[3]

Mütevekkil, İmam Hüseyin'in (a.s) türbesinin kendine karşı bir üs hâline gelmesinden, insanların onun şahadet ve mücadelesinden ilham alıp zulüm sarayına karşı kıyam etmelerinden endişeleniyordu. Fakat şehitler efendisinin Şiîleri ve sevenleri hiçbir şartta onun türbesini ziyaret etmekten çekinmediler. Hatta Mütevekkil'in, on yedi defa Hz. Hüseyin'in (as) mezarını yıktığı, ziyaretçilerini tehdit ettiği ve türbenin etrafına iki gözetleme kulesi yaptığı, fakat bütün bu cinayetlere rağmen yine de halkı şehitler efendisi İmam Hüseyin'i (a.s) ziyaret etmekten alıkoyamadığı rivayet edilmiştir. Ziyaretçiler çeşitli zarar ve işkencelere rağmen yine gidip onun türbesini ziyaretediyorlardı.[4]

Mütevekkil'in öldürülmesinden sonra Şiîler, Alevîlerin yardımıyla İmam Hüseyin'in (a.s) mezarını yeniden yaptılar.[5]

1- Mekatilu't-Talibiyyin, s.597

2- Tarih-i Hulefâ, s.251–252

3- Tarih-i Hulefâ, s.341

4- Mekatilu't-Talibiyyin, s.597–599; Tetimmetu'l-Munteha, s.240'tan sonrası

5- Mekatilu't-Talibiyyin, s.599

Mütevekkil'in, İmam Hüseyin'in (a.s) mezarını yıktırması Müslümanları öfkelendirdi. Bağdat halkı duvarlara ve mescitlere Mütevekkil'e karşı sloganlar yazıyor ve şiirlerle onu kınıyorlardı. Aşağıdaki şiir bunun bir örneğidir:

Billahi Ümeyye zulümle katlettiyse
Peygamber'inin kızının oğlunu mazlumca,
Şimdi aynısını yapıyor amcaoğulları.
Billahi bu Hüseyin'in yıkılmış kabridir
Sanki katle ortak olmadıkları için üzgündürler
Kabri yıkarak Ümeyye'ye uyuyorlardır[1]

Evet, dönemin propaganda araçları ellerinde olmayan, minber, mescit ve hitap yerlerini Abbasî hükümetinin yardakçılarının elinde gören halk itiraz ve öfkelerini ancak böyle dile getirebiliyorlardı.

Meşhur ve kendilerini sorumlu gören şairler de bu yeteneklerini kullanarak Mütevekkil'e karşı etkili şiirler okumakla halkı Abbasîlerin cinayetlerinden haberdar ediyorlardı. Mütevekkil de kendine karşı yükselen itiraz ve muhalefet seslerini susturmak için elinden gelen hiçbir cinayeti esirgemiyor, kendisiyle uzlaşıp iş birliği yapmayan ulema, şair ve diğer kesimleri acımasızca ezerek çok çirkin bir şekilde öldürüyordu.

Arap edebiyatında çok meşhur olan Şiî şair ve edip İbn Sıkkît, Mütevekkil'in çocuklarının da öğretmeniydi. Bir gün Mütevekkil, iki çocuğu Mu'tazz ve Mueyyid'i göstererek İbn Sıkkît'e: "Senin yanında bu ikisi mi daha sevimlidir, yoksa Hasan ve Hüseyin mi?" diye sordu.

İbn Sıkkît hemen şu cevabı verdi: "Emîrü'l-Müminin Ali'nin kölesi Kanber, senden ve iki oğlundan daha üstündür!"

1- Tarih-i Hulefâ, s.347

Bu cevap üzerine Mütevekkil yaralı bir ayı gibi âdeta çıldırdı ve İbn Sıkkît'in dilinin ensesinden çıkartılmasını emretti. Böylece o şecaat ve şeref örneği 58 yaşında şahadet mertebesine ulaştı.[1] Allah'ın, temiz ve özgür kişilerin selâmı onun üzerine olsun.

Mütevekkil, Müslümanların beytülmalini zayi etme, har vurup harman savurma konusunda da diğer halifeler gibi pek cömert davranıyordu. Tarih kaynaklarında onun çeşitli saraylar yaptırdığı ve sadece günümüzde Samarra şehrinde hâlâ kalıntıları bulunan "Mütevekkil Kulesi" için bir milyon yedi yüz bin dinar harcadığı anlatılır![2] Mütevekkil böyle israflar yaparken Alevîler ve Resulullah'ın (s.a.a) Ehlibeyti öyle sıkıntı çekiyorlardı ki, Medine'de bir grup Alevî kadının namaz kılabileceği doğru dürüst bir elbisesi bile yoktu. Sadece bir tek eski ve yıpranmış bir elbisesi vardı; onu da namaz kılarken sırayla kullanıyor, ayrıca yün eğirerek geçimlerini sağlıyorlardı. Mütevekkil ölünceye kadar onlar böyle içler acısı durumiçerisindeydiler.[3]

Mütevekkil'in Emîrü'l-Müminin Hz. Ali'ye (a.s) karşı kin ve düşmanlığı, onu inanılmaz bir alçaklık ve rezalete sürüklemişti. Mütevekkil, Ehlibeyt düşmanları ve Nasibîlerle düşüp kalkıyordu; kirli kalbini teskin etmek için bir soytarıya karşısında çirkin ve utanç verici hareketler yaptırarak Emîrü'l-Müminin Ali (a.s) ile alay etmesini emretmişti. Kendisi de onun hareket ve edalarını seyrederek şarap içiyor, sarhoş hâliyle kahkahalar atıyordu![4]

1- Tarih-i Hulefâ, Suyutî, s.348; Tetimmetu'l-Muhtasari Fî Ahbari'l-Beşer, c.1, s. 342; el-Muhtasaru Fî Ahbari'l-Beşer, c.2, s.41. (İbn Sıkkît'in nasıl şehit olduğu konusunda diğer görüşler de vardır.)

2- Tarih-i Yakubî, s.491

3- Tetimmetu'l-Munteha, s.238

4- Tetimmetu'l-Muhtasari fî Ahbari'l-Beşer, c.2, s.338

Mütevekkil'den böyle hareketleri görmek hiç de şaşırtıcı değildi. Asıl şaşırtıcı ve acı olan, böyle çirkin ve rezil maymunları, Resulullah'ın (s.a.a) halifesi, İslâm'ın ululemri ve Müslümanların hâkimi bilerek gerçek İslâm'a ve Resulullah'ın (s.a.a) tertemiz Ehlibeyt'ine sırt çevirip bunlara uyanların durumuydu! İnsanların bu kadar sapabilmeleri gerçekten hayret vericidir!

Evet, Mütevekkil'in işlemiş olduğu sadistçe cinayetler öyle bir noktaya varmıştı ki, kendisi bile bazen bunu itiraf ediyordu! Veziri Feth b. Hakan bir gün onu düşünceli görünce yalakalık ederek: "Neden düşüncelisin? Vallahi yeryüzünde hiç kimse senden daha güzel ve daha iyi bir yaşama sahip değildir." der.

Mütevekkil şöyle karşılık verir: "Geniş evi, iyi eşi, bol geliri ve malı mülkü olan, bizi tanımadığı için eziyet edemediğimiz ve bize muhtaç olmadığı için de tahkir edemediğimiz kimsenin yaşamı benden daha iyidir!"[1]

Mütevekkil'in, Resulullah'ın (s.a.a) Ehlibeyti'ne karşı eziyet ve baskıları öyle bir hadde vardı ki, Ehlibeyt İmamları'nı (a.s) sevmek ve izlemek suçuyla halka işkence ediyor ve cezalandırıyordu. İşte bu nedenle Ehlibeyt'in (a.s) işi çok zorlaşmıştı.

Mütevekkil, Ömer b. Ferh er-Rahcî'yi Mekke ve Medine valisi yaptı. O, halkı Ebutaliboğulları'na bağış ve ihsan etmekten alıkoyuyor ve bu işi sıkı bir şekilde denetliyordu. Bunun üzerine halk da can korkusundan Alevîleri savunmayı ve onlara yardımcı olmayı bıraktı. Böylece Ali Oğulları daha da zor günler yaşadılar.[2]

1- *Tarih-i Hulefâ*, Suyutî, s.353

2- Tetimmetu'l-Munteha, s.238

İmam Ali Naki'nin (a.s) Samarra'ya Davet Edilmesi

Zalim halifeler, Ehlibeyt İmamları'nın (a.s) toplumdaki etkilerini gördükleri ve halkın o yüce zatlara yönelme endişesi duydukları için onları kendi hâllerine bırakmalarının imkânsızlığı çok açık bir şekilde ortadaydı. Mütevekkil'in, bütün geçmişlerini saran bu korku dışında, Ali Oğulları'na karşı duyduğu kin ve nefret de muhalefet ve baskılarını artırması için başka sebepti. Bu nedenle de İmam Ali Naki'yi (a.s) Medine'den getirip kendi yakınında gözaltında bulundurmaya karar verdi.

Mütevekkil, hicrî 243. yılında İmam'ı (a.s) saygılı bir şekilde Medine'den Samarra'ya sürgün edip kendisinin askerî karargâhının yanında bir eve yerleştirdi. İmam Ali Naki (a.s) hayatının sonuna kadar, yani Hicret'in 254. yılına kadar o mahallede kaldı. Mütevekkil sürekli İmam'ı (a.s) sıkı bir şekilde gözaltında bulunduruyor ve denetliyordu. Ondan sonraki halifeler de onu şehit oluncaya kadar öylece göz hapsinde tuttular.[1]

İmam Ali Naki'nin (a.s) sürgüne gönderilme olayı şöyledir:

Mütevekkil'in döneminde Medine'de askerî işleri üstlenen ve halka namaz kıldıran Abdullah b. Muhammed adında bir adam İmam'a (a.s) eziyet ediyor, Mütevekkil'in yanında onun aleyhinde konuşuyordu. İmam Ali Naki (a.s) bundan haberdar olunca Mütevekkil'e bir mektup yazarak Abdullah b. Muhammed'in yalan ve düşmanlığını hatırlattı ona. Bunun üzerine Mütevekkil İmam Ali Naki'nin (a.s) mektubuna cevap yazıp onu saygıyla Samarra'ya davet etmelerini emretti. Mütevekkil'in İmam'a (a.s) yazdığı mektup şöyledir:

1- *el-Fusulu'l-Muhimme*, İbn Sabbağ el-Malikî, s.283

Bismillahirrahmanirrahim. Gerçekten de emîr sizin makamınızı bilip akrabalığınızı gözetmekte ve hakkını eda etmeyi gerekli görmektedir. Emîr, Abdullah b. Muhammed'i sizin hakkınızdaki cehaleti, saygısızlığı ve sizi suçlamasından dolayı Medine'deki makamından azletmiştir. Emîr, sizin bu suçlamalardan münezzeh olup, söz ve davranışlarınızda iyi niyetli olduğunuzu ve kendinizi suçlanma pozisyonuna düşürecek davranışlarda bulunmadığınızı biliyor. Abdullah b. Muhammed'in yerine Muhammed b. Fazl'ı atamış ve ona size karşı saygı gösterip ikramda bulunmasını, emir ve görüşlerinize itaat etmesini emretmiştir; ancak Emîr dört gözle sizi bekliyor ve sizinle ahdini yenilemek istiyor. O hâlde eğer siz de onunla görüşmeyi ve yanında kalmayı istiyorsanız aileniz, dostlarınız ve hizmetçilerinizden istediğinizi seçip uygun bir zamanda bize geliniz. Yolculuk zamanı, yol arasında konaklayacağınız yerler ve güzergâhı seçmek hepsi sizin isteğinize göre olacaktır. Eğer isterseniz Emîr'in arkadaşı, ordusuyla birlikte nasıl uygun görürseniz sizinle birlikte hareket etsin. Ona, size itaat etmesini emrettik; o hâlde Emîr'le görüşünceye kadar Allah'tan hayır talebinde bulun. Onun yanında kardeşleri, çocukları, ailesi ve akrabalarından hiçbiri sizden daha aziz değildir. Vesselam.

Şüphesiz İmam Ali Naki (a.s) Mütevekkil'in kötü niyetinden haberdardı; fakat Samarra'ya gitmekten başka çaresi yoktu. Çünkü Mütevekkil'in davetini reddetmek, laf taşıyan müfsitler için bir belge olur, Mütevekkil'i daha fazla tahrik eder ve eline uygun bir bahane verirdi. İmam'ın, (a.s) Mütevekkil'in uğursuz niyetini bildiği ve bu yolculuğa mecbur kaldığı için çıktığının delili, daha sonra Samarra'da: *"Beni Medine'den zorla Samarra'ya getirdiler."* şeklindeki buyruğudur.[1]

1- Biharu'l-Envar, c.50, s.129

Her halükârda, İmam (a.s) mektubu aldıktan sonra Samarra'ya doğru hareket etti. Bu yolculukta Yahya b. Herseme de onunla birlikteydi. Samarra'ya ulaştıklarında Mütevekkil, İmam'ın (a.s) aynı gün şehre girmesine izin vermedi; onu dilencilerle sefillerin bulunduğu "Hanu's-Saalik" adındaki uygun olmayan yerde tutmalarını emretti. İmam (a.s), o gün orada kaldı. Mütevekkil daha sonra onun için başka bir ev hazırlayarak oraya yerleştirdi. Görünüşte İmam'a (a.s) saygı gösterirken, gizlice onu zayıf düşürmeye ve kötülemeye çalışıyordu. Fakat buna gücü yetmiyordu.[1]

Salah b. Said şöyle diyor:

> İmam Ali Naki Hanu's-Saalik'e geldiği gün huzuruna giderek: "Size feda olayım; bu zalimler her şeyde sizin nurunuzu söndürmek ve sizi küçük düşürmek istiyorlar. Bu yüzden sizi sefil kişilerin kaldığı bu kervansaraya indirdiler." dedim.
>
> Bunun üzerine İmam (a.s) parmağıyla bir noktaya işaret ederek: *"Ey Said! Şuraya bak!"* buyurdu!
>
> Ben İmam'ın (a.s) işaret ettiği noktaya bakınca, orada meyve dolu, içinden ırmaklar akan, el sürülmemiş tertemiz inciler gibi huriler ve hizmetçiler bulunan süslenmiş bağlar gördüm. Bu manzaraya çok şaşırdım.
>
> Bunun üzerine İmam (a.s): *"Biz nerede olursak olalım, bunlar bizim içindir. Ey Said'in oğlu! Biz Hanu's-Saalik'te değiliz."* buyurdu.[2]

İmam Ali Naki (a.s) Samarra'daki ikameti döneminde çok ıstıraplar çekti. Özellikle Mütevekkil tarafından sürekli tehdit ve

---

1- *el-İrşad*, Şeyh Müfid, s.313–314; *Fusulu'l-Muhimme*, İbn Sabbağ el-Malikî, s.279–281; *Nuru'l-Ebsar*, Şeblencî, s.182

2- *el-İrşad*, Şeyh Müfid, s.313

eziyetlere maruz kaldı. İmam bu dönemde sürekli tehlikeyle karşı karşıyaydı. Aşağıda değineceğimiz örnekler İmam Ali Naki'nin (a.s) Samarra'daki durumunun ciddiyetini, onun zalim tağutlar karşısında istikamet, direnç ve büyük tahammülünü gösteriyor:

Sagar b. Ebu Dülef şöyle diyor:

> İmam Ali Naki'yi (a.s) Samarra'ya getirdiklerinde durumunu sormak için yanına gittim. Mütevekkil'in kapıcısı Zerrafî beni görünce içeri girmemi emretti. Sonra: "Niçin geldin buraya?" diye sordu. Ben: "Hayır bir iş için." dedim.
>
> Bana: "Otur." demesi üzerine oturdum; fakat korkuyordum. İçimden, "(İmam'ın ziyaretine gelmek ve böyle tehlikeli bir işe girişmekle) hata ettim." dedim.
>
> Zerrafî etrafındaki insanları uzaklaştırdı. Yalnız kalınca:
>
> – Ne işin var; neden geldin buraya? dedi.
>
> Ben yine:
>
> – Hayır bir iş için geldim, dedim.
>
> Zerrafî:
>
> – Galiba efendinin durumunu sormak için geldin, dedi.
>
> Dedim ki:
>
> – Benim efendim kimdir ki? Benim efendim Halife'dir!
>
> Zerrafî:
>
> – Sus, dedi, senin efendin hak üzeredir. Korkma! Ben de seninle aynı inançtayım ve onu imam bilmekteyim.
>
> Bunun üzerine Allah'a şükrettim. Sonra Zerrafî:
>
> – Onun yanına gitmek istiyor musun? dedi.

Ben:

– Evet, dedim.

– O hâlde postacının dışarı çıkması için biraz bekle, dedi.

Adam dışarı çıkınca kölesine: "Bunu, o Alevinin hapsedildiği hücreye götür; onun yanına bırakarak geri dön." dedi.

İmam'ın (a.s) huzuruna girince, onun bir hasırın üzerinde oturduğunu ve önünde bir mezar kazılmış olduğunu gördüm. Selâm verdim. İmam (a.s): *"Otur."* buyurdu. Oturduktan sonra: *"Niçin geldin?"* diye sordu.

"Hâl ve hatırınızı sormak için geldim." dedim.

Sonra kazılmış olan o mezara bakarak ağladım. İmam (a.s): "Ağlama; şimdilik bana hiçbir zarar ulaşmayacaktır." buyurdu.

Ben Allah'a şükrettim. Sonra bir hadisin anlamını sordum; İmam (a.s) sorumu cevapladı ve daha sonra şöyle buyurdu:

"Beni bırakıp dışarı çık. Seni emniyette görmüyorum; sana bir zarar gelmesinden endişeleniyorum."[1]

Ehlisünnet'in ileri gelen âlimlerinden İbn Cevzî şöyle yazıyor:

Bir defasında Mütevekkil'in yanında, "İmam'ın evinde Kum'daki Şiîlerinden gelen silah, yazılar ve diğer şeyler var ve sizin hükümetinize karşı saldırıya hazırlanıyorlar." diye İmam Ali Naki'yi çekiştirdiler. Mütevekkil bir grubu onun evine gönderdi. Onlar geceleyin İmam'ın (a.s) evine saldırdılar. Fakat bir şey bulamadılar. O sırada İmam'ı (a.s) yalnız başına bir odaya çekilmiş ve kapıyı kendi üzerine kapmış bir hâlde buldular. Üzerinde yünden bir elbise vardı; ince kumlar üzerinde oturmuş, Allah'a ibadet edip Kur'ân okuyordu.

1- Biharu'l-Envar, c.50, s.194–195

İmam'ı (a.s) o hâliyle Mütevekkil'in yanına götürüp: "Evinde bir şey bulamadık; kıbleye doğru oturup Kur'ân okuduğu hâlde gördük onu." dediler.

Mütevekkil, İmam'ı (a.s) görünce, onun azamet ve heybeti karşısında elinde olmaksızın ona saygı gösterip yanında oturttu, sonra elindeki şarap kadehini ona sundu. İmam (a.s) yemin ederek: *"Benim etim, kanım böyle bir şeye karışmamıştır; beni muaf gör."* diye buyurması üzerine Mütevekkil bundan vazgeçip, "O hâlde bir şiir oku!" dedi.

İmam (a.s): *"Ezberimde az şiir var."* buyurduysa da, Mütevekkil: "İlla da okuyacaksın." diye ısrar edince, şu şiirleri okudu:

Bâtû alâ guleli'l-ecbâli tahrisuhum

Gulbu'r-ricâli femâ eğnethumu'l-gulelu

Ve'stenzelû ba'de izzin an maâgilihim

Fe ûdiû huferen yâ bi'se mâ nezelû

Nâdâhum min ba'di defnihim

Eyne'l-esâviru ve't-tîcânu ve'l-hulelu

Eyne'l-vucûhu'l-letî kânete munaameten

Min dûnihâ tudrebu'l-estâru ve'l-kilelu

Fe efsaha'l-kabru anhum hîne sâlehum

Tilke'l-vucûhu aleyhe'd-dûdu tentakılu

Anlamı:

İnsanlar korunmak için dağ tepelerine tırmandılar.

Yiğit kişilerdi, ama o tepeler fayda etmedi onlara, yenildiler.

Yüceldiler, sonra düşürüldüler; çukurlara (mezarlara) yerleştiler

Ne de kötü yerlerdi onlara, yerleştikleri yerler (mezarlar)!

Gömülüp gittiler; sonra da bir feryat eden, artlarından bağırdı:

"Nerede bilezikleri, taçları, iftihar edilen süslü elbiseleri, tahtları?"

"Ne oldu o nazla nimetlerle beslenen ve süslenen yüzler? Hani vaktiyle perdelerle gizlenirdi?"

Kabir bu soruyu onun yerine şöyle cevaplar:

"Şimdi o yüzlerde oynaşıp dolaşmaktadır kurtlar."

İmam Ali Naki'nin (a.s) bu şiiri öyle bir etki bıraktı ki, Mütevekkil kendini tutamayıp şiddetle ağladı. Gözyaşlarından sakalı ıslanmıştı; o an mecliste olanlar da ağladılar. Mütevekkil şarap sofrasını toplamalarını emretti. Sonra İmam'a dört bin dirhem sunarak saygıyla evine gönderdi.[1]

İmam'ın Evine Düzenlenen Diğer Bir Saldırı

Bathaî adında alçak bir adam Mütevekkil'in yanına giderek ona: "İmam Ali Naki mal, silah ve adam hazırlamış, size karşı kıyam etmek istiyor." dedi.

Bunun üzerine Mütevekkil, kapıcısı Said'e piyade ordusundan bir grup savaşçıyla ansızın İmam'ın (a.s) evine baskın yaparak bulduğu mal ve silahları alıp kendisine getirmesini emretti.

Said diyor ki: Geceleyin insanlar uykudayken bir grup savaşçıyla yanımıza merdiven alıp İmam'ın evine gittik. Evinin üzerine çıkıp kapıyı açtık. Mum, lamba ve meşale yakarak içeri daldık. Evin her tarafını, bütün köşe-bucağını aradık. Fakat evde biri mühürlenmiş büyük ve (dinarla) dolu, diğeri

---

1- İhkaku'l-Hak, c.12, s.454; Tetimmetu'l-Muhtasari Fî Ahbari'l-Beşer, c.1, s.347, biraz farkla; el-Muhtasaru Fî Ahbari'l-Beşer, c.2, s.44

ise içinde az bir miktar (dinar) iki kese para ve eski bir kılıfta duvara asılmış olan bir kılıçtan başka bir şey bulamadık.

İmam bir hasırın üzerinde durmuş namaz kılıyordu; sırtında yün bir cübbe, başında da bir takke vardı; bizim saldırımızı umursamadı bile. İki kese (parayı) ve kılıcı alarak Mütevekkil'in yanına götürüp: "İmam'ın evinde mal ve silah olarak ancak bunları bulduk." dedik ve olayı kendisine anlattık.

Mütevekkil (dinarla) dolu olan kesenin üzerinde annesinin mührünü görünce annesini çağırıp durumu sordu. Annesi: "Sen hastayken, Allah sana şifa verirse kendi malımdan Ebu'l-Hasan'a (İmam Ali Naki'ye -a.s-) on bin dinar vermeyi adamıştım. Böylece parayı bu kesede ona gönderdim. Bu mühür de bana aittir." dedi.

Diğer kesede de, Mütevekkil'in daha önce İmam'a gönderdiği beş yüz dinar vardı. Mütevekkil daha önce verdiği beş yüz dinara beş yüzünü daha ekleyerek Said'e: "İki keseyle kılıcı İmam'a geri götür ve bizim tarafımızdan kendisinden özür dile." dedi.

Said diyor ki: Ben onları geri götürerek: "Emîr sizden özür diliyor; daha önce vermiş olduğu beş yüz dinara beş yüzünü daha ekleyerek size gönderdi. Beni de affetmenizi istirham ediyorum. Ben memurum; Emîr'in emrine itaatsizlik etme gücüne sahip değilim." dedim.

Bunun üzerine İmam şöyle buyurdu:

> **…Zulmedenler, yakında nasıl bir devrime uğrayıp devrileceklerini bileceklerdir.**[1]

1- İhkaku'l-Hak, c.12, s.452–453; *el-Fusulu'l-Muhimme*, İbn Sabbağ el-Malikî, s. 281–282, biraz farkla. Şuarâ Suresi, 227

Sonunda Mütevekkil'in rezil hükümeti son buldu ve oğlu Muntasır'ın tahrikiyle ordusundan bir grup Türk onu, veziri Feth b. Hakan'la birlikte şarap içip ayyaşlık yaparken öldürüp[1] dünyayı onun alçak vücudundan temizlediler.

Muntasır, Mütevekkil'in öldürüldüğü gecenin sabahında hilafete geçti ve babasının bazı saraylarını yıkmalarını emretti.[2] O, Alevîlere eziyet etmiyor, onlara yumuşak davranıyor, şefkat gösteriyordu. İmam Hüseyin'in (a.s) mezarını ziyaret etmelerine izin veriyor, onlara iyilik ve ihsanda bulunuyordu.[3] Yine Fedek'i İmam Hasan ve İmam Hüseyin'in evlatlarına geri vermelerini, Ebutaliboğulları'na ait olan vakıfları onlara bırakmalarını emretti.[4]

Muntasır'ın hilafet dönemi altı ay kadar kısa sürmüş, hicrî 248 yılında vefat etmiştir.[5] Ondan sonra amcası oğlu ve Mu'tasım'ın torunu Mustain hilafete geçmiş, o da kendinden önceki halifelerin yolunu takip etmiştir. Onun hilafeti döneminde de bir grup Alevî kıyam etmiş ve öldürülmüştür.

Mustain, ordusundaki Türk askerlerin ayaklanması karşısında direnemedi ve isyancılar Mu'tazz'ı zindandan çıkararak ona biat ettiler. Mu'tazz'ın işleri büyüyünce, Mustain onunla barışmaya razı oldu. Mu'tazz ise görünüşte onunla barışıp onu Samarra'ya davet ettikten sonra yolda öldürmelerini emretti.[6] Mustain bazı akrabaları ve Türk kumandanlarını

1- Tetimmetu'l-Muhtasari Fî Ahbari'l-Beşer, c.1, s.341–342

2- Tetimmetu'l-Munteha, s.243

3- Tetimmetu'l-Muhtasari Fî Ahbari'l-Beşer, c.1, s.344

4- Tetimmetu'l-Munteha, s.244

5- Tarih-i Yakubî, c.2, s.493; Tetimmetu'l-Muhtasari Fî Ahbari'l-Beşer, c.1, s.344

6- el-Muhtasaru Fî Ahbari'l-Beşer, c.2, s.42–44

beytülmali har vurup harman savurma hususunda serbest bırakmıştı.[1] Yine Ehlibeyt İmamları'na karşı çok kötü davranıyordu ve bazı rivayetlere göre İmam Hasan Askerî'nin (a.s) bedduasına uğrayarak helak olmuştur.[2]

Mustain'den sonra, Mütevekkil'in oğlu ve Muntasır'ın kardeşi Mu'tazz hilafete geçti. Onun da Alevîlere karşı davranışı çok kötüydü. Onun hilafeti döneminde Alevîlerden bir grup kılıçla veya zehirlenerek öldürüldü. İmam Ali Naki (a.s) de onun döneminde şehit oldu.

Mu'tazz sonunda Türk kumandanları ve diğerlerinin isyanıyla karşılaştı ve isyancılar onu kenara çekip iyice dövdükten sonra bir bodruma atıp kapısını üzerine kapadılar ve orada can verdi.[3]

1- el-Muhtasaru Fî Ahbari'l-Beşer, c.2, s.42–43; Tarih-i Yakubî, c. 2, s.499; Tetimmetu'l-Munteha, s.246

2- Biharu'l-Envar, c.50, s.249

3- Tetimmetu'l-Munteha, s.252–254; el-Muhtasaru Fî Ahbari'l-Beşer, c.2, s.45

İMAM ALİ NAKİ'NİN HAREKETLERİNİN SINIRLANMASI VE ŞAHADETİ

İmam Ali Naki'nin (a.s) hayatına göz atan her araştırmacı, onun, hayatı boyunca acı verici bir kısıtlanma ve bağnazlıkla karşı karşıya olduğunu görür. Elbette bu durum onun dönemine has değildi; Emevî ve Abbasîlerin bütün dönemlerinde -çok sınırlı dönemler dışında- durum böyleydi. Gasıp halifeler, toplum ve toplumun çıkarlarını görmezden geliyorlar ve halkı kendi hedeflerine ulaşmak için bir vesile olarak görüyorlardı.

Zalim halifelerin hükümeti döneminde öyle bir korku ve dehşet hâkimdi ki, halk zorba yöneticilere karşı kıyam ederek masum Ehlibeyt İmamları'nın (a.s) önderliğinden yararlanıp gerçek İslâm hükümetini kurma cesaretini gösteremiyordu. İşte bu nedenle ümmetle imamın ilişkisi çok sınırlıydı.

Daha önce değindiğimiz gibi dönemin yönetimi İmam Ali Naki'yi (a.s) zor ve güç kullanarak Medine'den o günün hilafet merkezi olan Samarra'ya getirip sıkı bir şekilde gözaltında tuttu. Fakat buna rağmen İmam Ali Naki (a.s) bütün ıstırap ve kısıtlamalara göğüs gerip hiçbir zaman zalimlerle en küçük bir iş birliğine razı olmadı. Açıktır ki, İmam'ın (a.s) ilâhî şahsiyeti, toplumsal konumu ve yine aleyhteki mücadelesi ve halifelerle iş birliği yapmaması, zalim yöneticiler için endişe ve korku kaynağıydı. Abbasîler bundan sürekli rahatsızlık

duyuyorlardı. Sonunda tek çarenin, Allah'ın nurunu söndürmekte ve onu öldürmekte olduğunu gördüler.

Böylece İmam Ali Naki (a.s) de değerli babaları gibi kendi eceliyle ölmedi; Abbasî halifesi Mu'tazz'ın hilafeti döneminde[1] Hicret'in 254. yılında, recep ayının üçüncü günü zehirlenerek öldürüldü ve Samarra'da, kendi evinde toprağa verildi.[2]

Mu'tazz ve etrafındakiler, İmam'ın cenaze merasimine katılarak kendilerini onun dostları ve onu sevenlerden göstermek, insanları aldatarak cinayetlerini örtbas etmek istiyorlardı. Ancak biz Şiîlere göre, Masum İmam'ın cenaze namazını ancak Masum bir İmam kılabilir. İşte bu nedenle İmam Ali Naki'nin (a.s) cenazesini dışarı çıkarmadan önce değerli oğlu İmam Hasan Askerî (a.s) şehit olan babasının cenaze namazını kıldırdı[3] ve cenaze dışarı çıkarıldıktan sonra da Mu'tazz, Ebu Ahmed caddesinde İmam'ın cenaze namazını kıldırması için kardeşi Ahmed b. Mütevekkil'i gönderdi.

İmam Ali Naki'nin (a.s) cenaze törenine kalabalık bir halk kesimi katıldı. Kalabalık arttıkça arttı, ağlama ve feryat sesleri yükseldikçe yükseldi. Törenden sonra cenazeyi İmam'ın kendi evine geri getirip orada toprağa verdiler.[4]

Allah'ın salât ve selâmı onun, tertemiz babalarının ve evlatlarının üzerine olsun!

1- *Nuru'l-Ebsar*, Şeblencî, s.183; el-Envaru'l-Behiyye, s.150

2- *el-İrşad*, Şeyh Müfid, s.314; İ'lamu'l-Verâ, s.355; Envaru'l-Behiyye, s.150

3-el- Envaru'l-Behiyye, s.151

4- Tarih-i Yakubî, c.2, s.503, Beyrut basımı

İMAM ALİ NAKİ'NİN (A.S) MUCİZELERİ VE GAYBLA İLİŞKİSİ

Diğer Ehlibeyt İmamları'nın (a.s) hayatlarını anlatırken vurguladığımız gibi, Masum İmamlar sahip oldukları masumiyet ve imamet makamından dolayı Allah Teâlâ ve gayb âlemi ile özel bir ilişkiye sahiplerdi. Onların da peygamberler gibi imamet makamları ve Allah Teâlâ ile ilişkilerini teyit eden mucize ve kerametleri vardı. Gerektiğinde o yüce zatların ilâhî ilim ve güçlerinin örnekleri -Allah'ın izniyle- zuhur ediyor, izleyicilerini eğitmeye ve imanlarını güçlendirmeye neden oluyor ve yine hak üzere olduklarını gösteren apaçık bir delil ve hüccet sayılıyordu.

İmam Ali Naki'den (a.s) de, tarih ve hadis kitaplarında kaydedilen birçok keramet ve mucizeler görülmüştür; fakat onların hepsini nakletmek için müstakil bir kitaba ihtiyaç vardır; biz kısaca geçmek istediğimizden burada birkaç örnekle yetineceğiz.

Çocuk Yaşta İmamet ve Önderlik

Daha önce de değindiğimiz gibi İmam Ali Naki (a.s) değerli babasının şahadetinden sonra sekiz yaşında imamet makamına ulaştı. Bunun kendisi bile en açık keramet ve mucizelerden sayılmaktadır. Çünkü sırf ilâhî bir makam ve mevki olan böyle önemli bir makam ve sorumluluğu üstlenmek, değil çocukların, hatta olgun kişilerin bile taşıyacağı bir iş değildir.

Şia ulema ve muhaddislerinin Ehlibeyt İmamları'ndan (a.s) her birinin şahadetinden sonra çeşitli meselelerde bir sonraki imama müracaat ettikleri ve hatta onu denedikleri, yine Alevîlerle İmam'ın akrabalarından olgun yaşlardaki kişilerin sürekli İmam'ın evine gidip geldikleri ve onunla irtibatlı oldukları göz önünde bulundurulduğunda, Allah'ın irade ve teyidi; yine masumiyet, ilâhî ilim ve güç olmaksızın bir çocuğun bu makam ve mevkii üstlenmesi, bütün soruları doğru bir şekilde cevaplaması, sorunlar karşısında insanlara mükemmel bir önderlik etmesi imkânsızdır. Sıradan insanların bile, küçük yaştaki normal bir çocuğu bilinçli ve aydın bir imamdan ayırt edebilecekleri açıkça ortadadır.

Nitekim İmam Muhammed Taki (a.s) da böyle bir duruma sahipti. Onun hayatı bölümünde, ilâhî imamet makamının peygamberlik gibi insana Allah tarafından verildiğini ve bunun yaşla hiçbir ilgisi olmadığını açıklamıştık.

Abbasî Halifesi Vasık'ın Ölüm Haberini Vermesi

Hayran Esbatî şöyle diyor: Irak'tan Medine'ye gidip İmam Ali Naki'nin (a.s) huzuruna çıktım. İmam:

– Vasık'tan ne haber? diye sordu.

– Size feda olayım, sağlık ve sıhhat içerisindeydi. Irak'tan daha yeni geldiğim için benim bu konuda diğerlerinden daha fazla bilgim var, dedim.

– Halk onun öldüğünü söylüyor, buyurdu.

İmam bunu söyleyince, "halk"tan maksadının kendisi olduğunu anladım. Sonra bana:

– Cafer (Mütevekkil) ne yaptı? buyurdu.

– Zindandaydı; durumu çok kötüydü, dedim.

İmam buyurdu ki:

– O, halife olacak.

Daha sonra:

– Peki İbn Zeyyat ne yapıyor? diye sordu.

– Halk onun yanındaydı; her yerde onun emri geçerliydi, karşılığını verdim.

Bunun üzerine şöyle buyurdu:

– Riyaset onun için uğursuzdur.

Sonra biraz sessiz kaldı; peşinden buyurdu ki:

– Takdir ve ilâhî hükümleri uygulamaktan başka bir çare yoktur. Ey Hayran! Bil ki, Vasık öldü, yerine Cafer b. Mütevekkil geçti ve İbn Zeyyat da öldürüldü.

– Size feda olayım, bu olay ne zaman oldu?! diye sordum.

İmam:

– Senin oradan ayrılmandan altı gün sonra, karşılığını verdi.[1]

Bu konuşmadan birkaç gün sonra Mütevekkil'in elçisi Medine'ye geldi ve olayın İmam Ali Naki'nin (a.s) buyurduğu gibi olduğunu gördük.[2]

Türkçe Konuşması

Ebu Haşim Caferî şöyle diyor:

Vasık'ın ordusunun kumandanı "Boğa", bedevî Arapları yaka-

1- *el-İrşad*, Şeyh Müfid, s.309; *el-Fusulu'l-Muhimme*, İbn Sabbağ el-Malikî, s. 279, biraz farkla; *Nuru'l-Ebsar*, Şeblencî, s.182

2- *el-Fusulu'l-Muhimme*, İbn Sabbağ el-Malikî, s.279; İhkaku'l-Hak, c.12, s.451

lamak için Medine'den geçtiği sırada, ben de Medine'deydim. İmam Ali Naki (a.s) bize: *"Gidip, bu Türk'ün teçhizatını görelim."* buyurdu.

Bunun üzerine dışarı çıkarak bekledik. Tepeden tırnağa donanmış ordu gelip yanımızdan geçti. Türk kumandan gelince, İmam onunla birkaç kelime Türkçe konuştu. Bu sohbetten sonra kumandan atından inip İmam'ın atının ayağını öptü.

Ben o Türk kumandanı Allah adına yemine vererek: "Sana ne dedi?" diye sordum.

Türk kumandan: "Bu adam, peygamber midir?" dedi.

Ben: "Hayır." dedim.

Türk kumandan: "Beni, çocukken kendi bölgemizde çağırdıkları ismimle çağırdı; oysa şimdiye kadar hiç kimse benim bu ismimibilmiyordu."dedi.[1]

Yırtıcı Hayvanların Uysallığı

Ehlisünnet ulemasından Şeyh Süleyman Belhî el-Kunduzî, Yenabiu'l-Mevedde adlı kitabında şöyle yazmaktadır:

Mesudî şöyle nakletmiştir: Mütevekkil'in emriyle üç tane yırtıcı hayvanı getirip sarayının bahçesine bıraktılar. Sonra İmam Ali Naki'yi (a.s) sarayına davet etti. İmam saray bahçesine girince sarayın kapılarını kapamalarını emretti. Fakat o yırtıcı hayvanlar İmam'ın (a.s) etrafında dönüyor, ona karşı saygı gösteriyorlar, İmam da elbisesinin koluyla onları okşuyordu. Daha sonra İmam Mütevekkil'in yanına çıkarak bir süre onunla konuşup aşağı indi. İmam saraydan çıkıp gidinceye kadar yırtıcı hayvanlar yine ona karşı aynı hareketleri sergilediler. Daha sonra Mütevekkil, İmam için büyük bir hediye gönderdi.

1- İ'lamu'l-Verâ, s.359

Mütevekkil'e: "Amcan oğlu (İmam Ali Naki -a.s-) yırtıcı hayvanlara böyle davrandı; sen de aynı hareketi yapsana!" dediler.

Mütevekkil: "Siz beni öldürmek mi istiyorsunuz?!" dedi ve sonra bu olayı kimseye söylememelerini emretti.[1]

İmam Ali Naki'nin Heybet ve Azameti

Eşter Alevî şöyle diyor:

Babamla birlikte Mütevekkil'in evindeydik. Ben, henüz küçük bir çocuktum. Ebutaliboğulları, Abbasoğulları ve Caferoğulları'ndan bir grup da oradaydı. O sırada İmam Ali Naki (a.s) geldi. Bunun üzerine oradaki herkes İmam'a saygı göstermek için atından aşağı indi. İmam içeri girdi. Oradaki bazıları bazılarına: "Neden bu genç için bineğimizden inelim? Ne bizden daha üstün ve ne de yaşça bizden büyüktür. Vallahi, onun için bineğimizden aşağı inmeyeceğiz." dediler!

(O sırada orada olan) Ebu Haşim Caferî dedi ki: "Hayır vallahi! Onu gördüğünüz zaman saygı göstermek için tam bir alçaklıkla ineceksiniz." Çok geçmeden İmam, Mütevekkil'in evinden dışarı çıktı; oradakilerin gözü İmam'a ilişince hepsi aşağı indiler. Ebu Haşim: "Aşağı inmeyeceğiz, demiyor muydunuz?!" dediğinde, "Vallahi, kendimizi tutamadık ve elimizde olmaksızın atımızdan aşağı indik." dediler.[2]

İçindekileri Haber Vermek ve Kabul Olunan Dua

İsfahan'da Abdurrahman adında bir Şiî yaşıyordu. Ona, "Neden bu mezhebi seçtin ve İmam Ali Naki'nin imametine inandın?" diye sorduklarında şöyle dedi: Onda gördüğüm bir keramet için. Ben yoksul bir kişiydim. Fakat etkili bir di-

---

1- İhkaku'l-Hak, c.12, s.451–452

2- İ'lamu'l-Verâ, s.360

lim ve cesaretim olduğu için İsfahan halkı bir yıl bir konuda şikâyette bulunmak için bir grupla birlikte beni Mütevekkil'in yanına gönderdiler. Bir gün Mütevekkil'in evinin dışındayken, Ali b. Muhammed b. Rıza'yı çağırmalarını emretti. Ben oradakilerden birine: "Halife'nin çağırdığı bu adam kimdir?" diye sordum.

Birisi: "Alevî bir adamdır; Rafızîler onu imam bilmektedirler." dedi ve daha sonra şöyle ekledi: "Halife onu öldürmek için çağırtmış olabilir." Ben içimden: "Bu Alevî gelip de onu görünceye kadar yerimden hareket etmeyeceğim." dedim.

Bir süre sonra bir atlının Mütevekkil'in evine doğru hareket ettiğini gördüm. Halk, ona saygı göstermek için güzergâhının iki tarafında sıraya geçmiş, ona bakıyordu. Gözlerim ona ilişince, sevgisi kalbimi sardı ve içimden Mütevekkil'in ona bir zarar vermemesi için dua etmeye başladım. O, halkın arasından geçerken atının yelesine bakıyordu; sağa sola dikkat etmiyordu. Bense sürekli onun için dua ediyordum. Tam benim yanımdan geçerken tüm yüzüyle bana dönerek: *"Allah senin duanı kabul etti; sana uzun ömür verdi; mal ve çocuklarını artırdı."* dedi.

Bu sözü duyunca, beni titreme tuttu ve arkadaşlarımın ortasına düşüverdim. Arkadaşlarım: "Ne oldu?" diye sordular. Ben: "Hayırdır." dedim ve başka bir şey söylemedim. İsfahan'a dönünce Allah Teâlâ bana çok miktarda mal verdi. Bugün evimdeki mallarımın değeri binlerce dirheme ulaşmaktadır; evimin dışındakileri ise hesaba katmıyorum. On çocuğum oldu, yaşım da yetmişi geçti. Ben, kalbimde geçenleri bilen ve hakkımda duası kabul olan kişinin imametine inanıyorum.[1]

1- Biharu'l-Envar, c.50, s.141–142

Komşunun Sorununu Halletmesi

Samarra'da İmam Ali Naki'nin (a.s) komşusu olan Yunus Nakkaş sürekli İmam'ın huzuruna çıkarak ona hizmet ediyordu.

Bir defasında titrer vaziyette İmam'ın huzuruna gelerek: "Efendim! Aileme iyi davranmanızı vasiyet ediyorum." dedi.

İmam: *"Bir şey mi oldu?"* buyurdu.

Yunus: "Ölüme hazırlanmışım." dedi!

İmam tebessüm ederek: *"Neden?"* buyurdu.

Yunus dedi ki: "Musa b. Boğa (Abbasîlerin güçlü kumandanlarından ve saray ricallerinden) bana, üzerine bir şey işlemem için paha biçilmez bir yüzük taşı verdi. Ben bu taşın üzerine istediği şeyi işlemek isteyince, taş ikiye bölündü. Yarın yüzük taşını ona teslim etmem gerekiyor. Musa b. Boğa da ya bana bin kırbaç vurduracak veya öldürecektir!"

İmam: "Evine dön; yarına kadar hayır ve iyilikten başka bir şeyle karşılaşmayacaksın." diye buyurdu.

Ertesi günü sabahın ilk vakitlerinde Yunus tüm vücudunu titreme sardığı hâlde İmam'ın huzuruna gelerek: "Musa b. Boğa adam göndermiş yüzüğü istiyor." dedi.

İmam: *"Onun yanına var; hayırdan başka bir şey görmeyeceksin."* buyurdu. Yunus: "Efendim! Ona ne söyleyeyim?" diye sordu.

İmam tebessüm ederek: *"Onun yanına var ve sana verdiği haberi dinle; hayır göreceksin."* buyurdu.

Yunus gitti ve güler yüzle dönüp İmam'a dedi ki: "Efendim! Onun yanına vardığımda bana: 'Küçük kızlarım bu yüzük taşı için kavga ettiler; bunu ikiye bölebilir misin? Bu işe karşılık seni zengin ederim.' dedi."

İmam Ali Naki (a.s) Allah'a şükredip Yunus'a: "Ona ne dedin?" buyurdu. Ben: "İzin ver biraz düşüneyim, bakalım bu işi nasıl yapabiliriz." dedim. İmam: "İyi cevap vermişsin." buyurdu.[1]

Ebu Haşim'e Yardımcı Olması

Ebu Haşim Caferî şöyle diyor:

Bir defasında kötü bir fakirliğe yakalanmıştım. İmam Ali Naki'nin (a.s) huzuruna çıktım. Müsaadesiyle oturduktan sonra bana: *"Ey Eba Haşim! Allah'ın sana verdiği nimetlerin hangisinin şükrünü yerine getirebilirsin?"* buyurdu. Ben ne diyeceğimi bilemedim, sustum. Bunun üzerine İmam'ın kendisi şöyle buyurdu:

> Allah sana iman nasip ederek onunla bedenini cehennem ateşinden korumuş. Sana sağlık ve selametlik vermiş ve kendisine itaat etmen için yardımcın olmuş. Sana kanaat lütfederek de haysiyetini hıfzetmiştir.

Sonra şöyle devam etti:

> Ey Eba Haşim! Sana bu kadar nimet veren kimseden bana şikâyette bulunacağını bildiğim için bunları söyledim. Ben sana yüz dinar (altın) vermelerini emrettim; onu al.[2]

1- Biharu'l-Envar, c.50, s.125–126

2- Biharu'l-Envar, c.50, s.129

İMAM ALİ NAKİ'NİN SÖZLERİNDE İMAMET

On İki İmamımızdan her biri (Allah'ın selâmı sürekli onların kutlu nurlarına olsun) sadece ümmetin önderi, İslâm ve Kur'ân hükümlerinin açıklayıcıları değil, Şia kültüründe masum imam; Allah'ın yeryüzündeki nuru, âlemdeki bütün varlıklara hakkın en mükemmel hücceti, varlık âleminin odak noktası, Allah'la kulları arasındaki feyiz vasıtası, tabiat ötesi kemallerin aynası, insanî faziletlerin en üstün kalesi, bütün hayır ve iyiliklerin mecmuası, Allah Teâlâ'nın ilim ve kudretinin tecelli merkezi, Allah'a ulaşan insanın en mükemmel örneği; hata, unutkanlık ve yanlıştan korunan, melekût, gayb âlemi ve meleklerle ilişki içerisinde olan, dünya ve ahiretteki olmuş ve olacakları bilen kimse, Allah'ın sırlarının mahzeni ve peygamberlerin bütün kemallerinin mirasçısıdır.

Evet, Hz. Muhammed (s.a.a) ve Ehlibeyti, varlık âleminin ekseni ve odak noktasıdır. Onların değerli velayetlerinin sultası, enbiya ve elçilerin velayetinin üstündedir. Öyle ki, bunu onlardan başkasının anlaması mümkün değil. Allah Teâlâ bunu Resulullah (s.a.a) ve onun masum Ehlibeyti'ne has kılmış, bu makama tamah eden hiç kimsenin ulaşmasına da imkân tanımamıştır.

Masum İmamların makam ve mevkisiyle ilgili söylediklerimiz ve bunlardan çok daha fazlası Kur'ân-ı Kerim'in apaçık nassı, Peygamber efendimiz ve Ehlibeyti'nin muteber rivayetleriyle ispatlanabilir. Bu mevzu, Şia mektebinin ileri gelenle-

rinin kitap ve sözlerinde incelenip açıklanmıştır. Bu kitap ise, özetliği esas aldığından, konunun etraflı şekilde irdelenmesine ve ilgili delillerin aktarılmasına elverişli değil.

İmamet semasının onuncu güneşi, efendimiz İmam Ebu'l-Hasan el-Hâdi (a.s) biz Şiîlere minnet ve lütufta bulunarak "Camia Ziyareti" adlı ziyaretteki ender ve derin anlamlı buyruklarında, ruhu eğitimde, maarifte sözü zirveye ulaştırmış; bilim denizinden, imamet silsilesinin gerçek dostlarının üzerine inci ve mercan yağmuru yağdırmış; İmam'ın hakikatine yakışır şekilde değil, bizim akıllarımızın kapasitesince Allah Teâlâ'nın ender meyvelerinden bir miktar bizlere sunmuştur.

Canımız onun temiz toprağına feda olsun! O İmam (a.s) ki, sözlerinin parlak nuruyla biz yer küresi sakinlerini Allah Teâlâ'nın yüce semasıyla tanıştırmış ve bu susuz kulları Allah Teâlâ'nın cennetteki Kevser kaynaklarına yönlendirmiştir.

Evet, aziz imam Hz. Ali Naki (a.s), izleyicilerinden birinin ricası üzerine ona, masum Ehlibeyt İmamları'nı ziyaret etmek için birtakım sözler öğretmiştir. Onun hayatından bahsettiğimiz bu yazımızda gerçekte bir "imamet ve imamı tanıma" fihristi olan bu ziyarete değinmeden edemeyeceğiz.

Ulemanın bazı ileri gelenleri, bu ziyareti en iyi ziyaret bilmişlerdir. Hicrî 381 yılında vefat etmiş olan merhum Şeyh Saduk gibi yüce bir şahsiyet, bunu "Men Lâ Yehzuruhu'l-Fakih"[1] ve "Uyun-u Ahbari'r-Rıza"[2] adlı kitaplarında; hicrî 460'da vefat etmiş olan Şeyh Tusî de "Tehzibu'l-Ahkâm"[3] adlı kitabında

---

1- c.2, s.609; Tahran-Mektebetu's-Saduk baskısı. (Şeyh Saduk Men La Yehzuruhu'l-Fakih adlı kitabının baş tarafından şöyle yazıyor: "Ben bu kitapta kendisiyle fetva verdiğim, kendimle Rabbim arasında şer'î hüccet bildiğim şeyi zikrediyorum." c.1, s.3, Tahran basımı)

2- c.2, s.277, Tahran-Menşurat-i A'lemî baskısı

3- c.6, s.95, Tahran basımı

nakletmişlerdir.[1] Bu ziyaretin akıcılığı, yüce anlamı, ondan yayılan bilim ve marifetin kendisi bu ziyaretin asaletini, bunu söyleyenin bilgisinin yüceliğini ortaya koymaktadır.

Şimdi İmamımız Hz. Ali Naki'nin (a.s) parlak ruhunu selâmlayarak bu ziyareti naklediyor ve tercümesini sunuyoruz.[2]

Ehlibeyt İmamları yolunun izleyicilerinin, bu Şia maarifinin hazinesinin parlak cevherinden gaflet etmemeleri, ister değerli İmamlarımızın türbelerinde, ister diğer yerlerde onları ziyaret ederken bu nurlu sözlerle ziyaret etmeleri ümidiyle...

1- Allâme Meclisî bu ziyaret hakkında şöyle diyor: "Camia ziyareti senet bakımından en sahih ziyaret; metin, fesahat ve belagat açısından en üstün ziyarettir." Biharu'l-Envar, c.102, s.144

Birinci Meclisî (Allâme Meclisî'nin babası) ise şöyle diyor: "Emîrü'l-Müminin Ali'nin (a.s) türbesinde karşılaştığım bir mukaşefede İmam Mehdi'nin (ruhumuz ona feda olsun) huzuruna çıkıp yüksek sesle Camia Ziyareti'ni okudum. Ziyaret bittikten sonra İmam: "Güzel bir ziyarettir." buyurdu." Birinci Meclisî daha sonra şöyle diyor: "Ben çoğu zaman bu ziyareti okuyorum; bu ziyaretin İmam Ali Naki'den (a.s) olduğunda, İmam Mehdi (a.f) tarafından onaylandığında bir şüphe yoktur. Onun metni, ziyaretlerin en kâmil ve en iyisidir." Ravzatu'l-Muttakin, c.5, s.451.

Merhum Hace Nurî şöyle yazıyor: "Seyit Ahmed Deştî hac yolculuğunda Hz. Mehdi'nin (a.f) huzuruna çıkma şerefine nail oldu. O, ona nafile (sünnet) namazlarını kılmasını, Aşura ve Camia ziyaretlerini okumasını tavsiye etti ve ona: *'Siz neden nafile namazlarını kılmıyorsunuz? Nafile, nafile, nafile! Neden Aşura Ziyareti'ni okumuyorsunuz? Aşura, Aşura, Aşura! Neden Camia Ziyareti'ni okumuyorsunuz? Camia, Camia, Camia!'* buyurdu." Necmu's-Sakıb, s.342–343.

2- Ulemadan birçokları Camia Ziyareti hakkında çeşitli şerhler yazmışlardır. Biz bu ziyaretin tercümesinde birkaç şerhten, özellikle Tabibzade diye meşhur olan Hacı Mirza Muhammed Ahmedabadî İsfahanî'nin "Şems-i Talia" adlı kitabından yararlandık.

Camia Ziyareti

Musa b. Abdullah en-Nahaî şöyle diyor: İmam Ali en-Naki'ye (İmam Hâdi a.s) "Ey Resulullah'ın torunu! Sizden birinizi(n mezarını) ziyaret ettiğimde okumam için bana açık ifadeli ve öz anlamlı bir ziyaret duası öğretin." dedim. Bunun üzerine İmam Ali en-Nakî (a.s) şöyle buyurdu:

(Ziyaret için) guslettikten sonra (İmamların hareminin) eşiğine (mezarının bulunduğu türbenin kapısına) ulaştığında, dur ve kelime-i şahadeti söyle; yani, "Eşhedu en lâ ilahe illallah, vahdehu lâ şerike leh ve eşhedu enne Muhammeden sallallahu aleyhi ve âlihi abduhu ve resuluh." de. İçeri girip mezarı gördüğünde, tekrar dur ve otuz defa "Allah-u Ekber" de. Sonra kısa adımlar atarak vakarlı bir hâlle biraz daha ilerle, sonra durup tekrar otuz defa "Allah-u Ekber" de. Sonra (biraz daha ilerle ve) mezara yakın bir yerde durarak kırk defa daha "Allah-u Ekber" de ve böylece yüz tekbiri tamamla ve sonra şöyle de:

اَلسَّلامُ عَلَيْكُمْ يا اَهْلَ بَيْتِ النُّبُوَّةِ، وَمَوْضِعَ الرِّسالَةِ، وَمُخْتَلَفَ الْمَلائِكَةِ، وَمَهْبِطَ الْوَحْيِ، وَمَعْدِنَ الرَّحْمَةِ، وَخُزّانَ الْعِلْمِ، وَمُنْتَهَى الْحِلْمِ، وَاُصُولَ الْكَرَمِ، وَقادَةَ الْاُمَمِ، وَاَوْلِيَاءَ النِّعَمِ، وَعَناصِرَ الْاَبْرارِ، وَدَعَائِمَ الْاَخْيارِ، وَساسَةَ الْعِبادِ، وَاَرْكانَ الْبِلادِ، وَاَبْوابَ الاْيمانِ، وَاُمَناءَ الرَّحْمٰنِ، وَسُلالَةَ النَّبِيّينَ، وَصَفْوَةَ الْمُرْسَلِينَ، وَعِتْرَةَ خِيَرَةِ رَبِّ الْعالَمِينَ وَرَحْمَةُ اللهِ وَبَرَكاتُهُ،

Selâm olsun size ey Peygamber'in Ehlibeyt'i, risaletin karargâhı, meleklerin uğradığı kimseler, vahyin iniş yeri, rahmet madeni, ilim hazinelerinin kaynakları, hilmin nihayeti, bağışın kökü, ümmetlerin yöneticileri, iyilerin cevheri, seçkinlerin direği, kulların önderleri, beldelerin temel taşları, iman kapıları, Rahman'ın eminleri, Peygamber'in öz soyu, ilâhî elçilerin göz nuru ve resullerin yakınları! Allah'ın rahmet ve bereketleri sizin üzerinize olsun!

اَلسَّلامُ عَلٰى اَئِمَّةِ الْهُدٰى، وَمَصابِيحِ الدُّجٰى، وَاَعْلامِ التُّقٰى، وَذَوِى النُّهٰى، وَاُولِى الْحِجٰى، وَكَهْفِ الْوَرٰى، وَوَرَثَةِ الْاَنْبِيَاءِ، وَالْمَثَلِ الْاَعْلٰى، وَالدَّعْوَةِ الْحُسْنٰى، وَحُجَجِ اللهِ عَلٰى اَهْلِ الدُّنْيَا وَالْاٰخِرَةِ وَالْاُولٰى وَرَحْمَةُ اللهِ وَبَرَكاتُهُ،

Selâm olsun hidayet imamlarına, karanlıkların nurlarına, takvanın parlak nişanelerine, kâmil akıl ve bilinç sahiplerine, halkın sığınaklarına, peygamberlerin vârislerine, üstün örneklere, güzel davetçilere, Allah'ın dünya ve ahiret ehline ve ilk mahlûklara olan hüccetlerine! Allah'ın rahmet ve bereketleri onların üzerine olsun!

اَلسَّلامُ عَلٰى مَحالِّ مَعْرِفَةِ اللهِ، وَمَساكِنِ بَرَكَةِ اللهِ، وَمَعادِنِ حِكْمَةِ اللهِ، وَحَفَظَةِ سِرِّ اللهِ، وَحَمَلَةِ كِتابِ اللهِ، وَاَوْصِيَاءِ نَبِيِّ اللهِ، وَذُرِّيَّةِ رَسُولِ اللهِ صَلَّى اللهُ عَلَيْهِ وَآلِهِ وَرَحْمَةُ اللهِ وَبَرَكاتُهُ،

Selâm olsun Allah'ı tanımanın yollarına, Allah'ın bereketinin odaklarına, Allah'ın hikmetinin kaynaklarına, Allah'ın sırlarının koruyucularına, Allah'ın kitabının muhafızlarına, Peygamber'in vasilerine ve Allah Resulü'nün soyuna! Allah'ın rahmet ve bereketleri onların üzerine olsun!

اَلسَّلامُ عَلَى الدُّعاةِ اِلَى اللهِ، وَالْاَدِلَّاءِ عَلٰى مَرْضاتِ اللهِ، وَالْمُسْتَقِرِّينَ فِى اَمْرِ اللهِ، وَالتَّامِّينَ فِى مَحَبَّةِ اللهِ، وَالْمُخْلِصِينَ فِى تَوْحِيدِ اللهِ، وَالْمُظْهِرِينَ لِاَمْرِ اللهِ وَنَهْيِهِ، وَعِبادِهِ الْمُكْرَمِينَ الَّذِينَ لا يَسْبِقُونَهُ بِالْقَوْلِ وَهُمْ بِاَمْرِهِ يَعْمَلُونَ وَرَحْمَةُ اللهِ وَبَرَكاتُهُ،

Selâm olsun insanları Allah'a davet edenlere, Allah'ın razı olduğu şeylerin yolunu gösterenlere, Allah'ın emirleri hususunda kararlı olanlara, Allah sevgisi tam olanlara, Allah'ın tevhidinde ihlaslı olanlara, emir ve nehiylerini aşikâr kılanla-

ra ve emrine uyup O'ndan önce bir şeyi dile getirmeyen yüce kullara! Allah'ın rahmet ve bereketleri onların üzerine olsun!

اَلسَّلامُ عَلَى الْاَئِمَّةِ الدُّعَاةِ، وَالْقَادَةِ الْهُدَاةِ، وَالسَّادَةِ الْوُلَاةِ، وَالذَّادَةِ الْحُمَاةِ، وَاَهْلِ الذِّكْرِ وَاُولِى الْاَمْرِ، وَبَقِيَّةِ اللهِ وَخِيَرَتِهِ وَحِزْبِهِ وَعَيْبَةِ عِلْمِهِ وَحُجَّتِهِ وَصِراطِهِ وَنُورِهِ وَبُرْهانِهِ وَرَحْمَةُ اللهِ وَبَرَكاتُهُ،

Selâm olsun (Hakk'a) davet eden imamlara, hidayetçi olan önderlere, koruyucu ve destekçi velilere, zikir ehline, emir sahiplerine, Allah'ın yeryüzünde seçtiği halifelerine, seçkin kıldıklarına, O'nun hizbine, ilim çeşmelerine, hüccetine, sıratına, nuruna ve burhanına! Allah'ın rahmet ve bereketleri onların üzerine olsun!

اَشْهَدُ اَنْ لَا اِلٰهَ اِلاَّ اللّٰهُ وَحْدَهُ لا شَرِيكَ لَهُ كَما شَهِدَ اللّٰهُ لِنَفْسِهِ وَشَهِدَتْ لَهُ مَلَائِكَتُهُ وَاُولُو الْعِلْمِ مِنْ خَلْقِهِ، لَا اِلٰهَ اِلاّ هُوَ الْعَزِيزُ الْحَكِيمُ، وَاَشْهَدُ اَنَّ مُحَمَّدا عَبْدُهُ الْمُنْتَجَبُ، وَرَسُولُهُ الْمُرْتَضٰى، اَرْسَلَهُ بِالْهُدٰى وَدِينِ الْحَقِّ لِيُظْهِرَهُ عَلَى الدِّينِ كُلِّهِ وَلَوْ كَرِهَ الْمُشْرِكُونَ،

Allah'ın kendi hakkında şahadet ettiği gibi ben de şahadet ederim ki, Allah'tan başka bir ilâh yoktur; O, tektir ve ortağı yoktur. Nitekim melekler ve ilim sahibi kulları da buna tanıklık etmekteler. O'ndan başka bir ilâh yoktur; O güçlü ve hikmet sahibidir. Ve şahadet ederim ki, Muhammed O'nun seçkin kulu ve beğenilmiş elçisidir. Onu hidayet ve hak din üzere ve bütün dinlere galip gelsin diye göndermiştir; müşrikler bunu istemese de.

وَاَشْهَدُ اَنَّكُمُ الْاَئِمَّةُ الرَّاشِدُونَ الْمَهْدِيُّونَ الْمَعْصُومُونَ الْمُكَرَّمُونَ الْمُقَرَّبُونَ الْمُتَّقُونَ الصَّادِقُونَ الْمُصْطَفَوْنَ الْمُطِيعُونَ لِلّٰهِ، الْقَوّامُونَ بِاَمْرِهِ، الْعامِلُونَ

بِارادَتِهِ، الْفائِزُونَ بِكَرامَتِهِ، اصْطَفاكُمْ بِعِلْمِهِ، وَارْتَضاكُمْ لِغَيْبِهِ، وَاخْتارَكُمْ لِسِرِّهِ، وَاجْتَباكُمْ بِقُدْرَتِهِ، وَاَعَزَّكُمْ بِهُداهُ، وَخَصَّكُمْ بِبُرْهانِهِ، وَانْتَجَبَكُمْ لِنُورِهِ، وَاَيَّدَكُمْ بِرُوحِهِ، وَرَضِيَكُمْ خُلَفاءَ فِى اَرْضِهِ، وَحُجَجاً عَلٰى بَرِيَّتِهِ، وَاَنْصاراً لِدِينِهِ، وَ حَفَظَةً لِسِرِّهِ، وَخَزَنَةً لِعِلْمِهِ، وَمُسْتَوْدَعاً لِحِكْمَتِهِ، وَتَراجِمَةً لِوَحْيِهِ، وَاَرْكاناً لِتَوْحِيدِهِ، وَشُهَداءَ عَلٰى خَلْقِهِ، وَاَعْلاماً لِعِبادِهِ، وَمَناراً فِى بِلادِهِ، وَاَدِلّاءَ عَلٰى صِراطِهِ، عَصَمَكُمُ اللّٰهُ مِنَ الزَّلَلِ، وَآمَنَكُمْ مِنَ الْفِتَنِ، وَطَهَّرَكُمْ مِنَ الدَّنَسِ، وَاَذْهَبَ عَنْكُمُ الرِّجْسَ وَطَهَّرَكُمْ تَطْهِيراً،

Yine şahadet ederim ki, sizler değer ve hidayet sahibi, masum, Allah'a yakınlaştırılmış, muttaki, sadık, seçkin ve O'na itaat eden, O'nun emrini tamamen yerine getiren, O'nun iradesine uyan, ikramını kazanan raşit imamlarsınız. Allah sizi bilerek seçmiş, gayb bilgisi için size razı olmuş, sırrı için sizi seçmiş ve kendi kudretiyle sizi beğenmiştir. Kendi hidayetiyle size izzet kazandırmış ve kendi burhanıyla (mucize ve kerametleriyle) sizi özgün kılmış, kendi nuru için sizi seçmiş ve kendi ruhuyla sizi desteklemiştir. Yeryüzünde sizlerin halife, kullarına hüccet ve dinine yardımcı olmanızı; sırrını koruyanlar, ilmini taşıyanlar ve hikmetinin eminleri, vahyinin açıklayıcıları, tevhidinin erkânı, yaratıklarına şahitler, kullarına nişaneler, beldesinde ışık ve yoluna deliller olmanızı istemiştir. Allah sizleri sürçmelerden korumuş ve fitnelerden âmânda kılmış, kirlerden temizlemiş ve her türlü pisliği sizlerden uzaklaştırmış, sizleri tertemiz kılmıştır.

فَعَظَّمْتُمْ جَلالَهُ، وَاَكْبَرْتُمْ شَأْنَهُ، وَمَجَّدْتُمْ كَرَمَهُ، وَاَدَمْتُمْ ذِكْرَهُ، وَوَكَّدْتُمْ مِيثاقَهُ، وَاَحْكَمْتُمْ عَقْدَ طاعَتِهِ، وَنَصَحْتُمْ لَهُ فِى السِّرِّ وَالْعَلانِيَةِ، وَدَعَوْتُمْ اِلٰى سَبِيلِهِ بِالْحِكْمَةِ وَالْمَوْعِظَةِ الْحَسَنَةِ، وَبَذَلْتُمْ اَنْفُسَكُمْ فِى مَرْضاتِهِ،

وَصَبَرْتُمْ عَلٰى ما اَصابَكُمْ فِى جَنْبِهِ، وَاَقَمْتُمُ الصَّلاةَ، وَآتَيْتُمُ الزَّكاةَ، وَاَمَرْتُمْ بِالْمَعْرُوفِ، وَنَهَيْتُمْ عَنِ الْمُنْكَرِ، وَجاهَدْتُمْ فِى اللّٰهِ حَقَّ جِهادِهِ حَتّٰى اَعْلَنْتُمْ دَعْوَتَهُ، وَبَيَّنْتُمْ فَرائِضَهُ، وَاَقَمْتُمْ حُدُودَهُ، وَنَشَرْتُمْ شَرايِعَ اَحْكامِهِ، وَسَنَنْتُمْ سُنَّتَهُ، وَصِرْتُمْ فِى ذٰلِكَ مِنْهُ اِلَى الرِّضا، وَسَلَّمْتُمْ لَهُ الْقَضاءَ، وَصَدَّقْتُمْ مِنْ رُسُلِهِ مَنْ مَضٰى،

Siz de O'nun yüceliği karşısında tazim ettiniz, şanını yüce bildiniz, nimetini övdünüz, O'nu sürekli andınız, ahdini muhkemleştirip kulluk bağını sağlamlaştırdınız, O'nun rızası için açık ve gizlide müminlerin hayrına çalıştınız, hikmet ve güzel öğütle O'nun yoluna çağırdınız. O'nun rızası yolunda nefsinizden geçtiniz ve O'nun muhabbeti uğruna uğradığınız meşakkatlere sabrettiniz. Namazı dosdoğru kılıp zekâtı verdiniz, iyiliği emredip kötülükten sakındırdınız. Allah uğruna hakkıyla cihat edip O'nun davetini ilan ettiniz. Farzlarını açıkladınız ve hadlerini (şer'î hüküm ve cezaları) ikame ettiniz, belirlenen hükümlerini beyan ettiniz, sünnetine uydunuz, rızasına yöneldiniz, kaza ve takdiri O'na bıraktınız ve geçmiş peygamberlerini tasdik ettiniz.

فَالرّاغِبُ عَنْكُمْ مارِقٌ، وَاللاّزِمُ لَكُمْ لاحِقٌ، وَالْمُقَصِّرُ فِى حَقِّكُمْ زاهِقٌ، وَالْحَقُّ مَعَكُمْ وَفِيكُمْ وَمِنْكُمْ وَاِلَيْكُمْ وَاَنْتُمْ اَهْلُهُ وَمَعْدِنُهُ، وَمِيراثُ النُّبُوَّةِ عِنْدَكُمْ، وَاِيابُ الْخَلْقِ اِلَيْكُمْ، وَحِسابُهُمْ عَلَيْكُمْ، وَفَصْلُ الْخِطابِ عِنْدَكُمْ، وَآياتُ اللّٰهِ لَدَيْكُمْ، وَعَزائِمُهُ فيكُمْ، وَنُورُهُ وَبُرْهانُهُ عِنْدَكُمْ، وَاَمْرُهُ اِلَيْكُمْ، مَنْ والاكُمْ فَقَدْ والَى اللّٰهَ، وَمَنْ عاداكُمْ فَقَدْ عادَ اللّٰهَ، وَ مَنْ اَحَبَّكُمْ فَقَدْ اَحَبَّ اللّٰهَ، وَمَنْ اَبْغَضَكُمْ فَقَدْ اَبْغَضَ اللّٰهَ، وَمَنِ اعْتَصَمَ بِكُمْ فَقَدِ اعْتَصَمَ بِاللّٰهِ،

Öyleyse sizi bırakıp başkasına yönelen azar, size sarılan hakka kavuşur, hakkınızı çiğneyen ise zevale uğrar. Hak sizinledir ve sizdedir, sizdendir ve size yöneliktir; siz hakkın sahibi ve kaynağısınız. Peygamberlik mirası sizin yanınızdadır, halkın dönüşü sizedir ve onların hesabı sizin üzerinizdedir. Hakkı batıldan ayırtacak kesin hüküm sizdedir ve Allah'ın nişaneleri sizin yanınızdadır. O'nun kat'î hükümleri sizde, O'nun nuru ve açık delili sizin yanınızdadır, emri size yöneliktir. Size dost olan Allah'a dost olur ve size düşman kesilen Allah'a düşman kesilir. Sizi seven Allah'ı sever, size karşı kin besleyen Allah'a kin besler. Size sarılan, gerçekte Allah'a sarılır.

اَنْتُمُ الصِّراطُ الاَقْوَمُ، وَشُهَداءُ دارِ الْفَناءِ، وَشُفَعاءُ دارِ الْبَقاءِ، وَالرَّحْمَةُ الْمَوْصُولَةُ، وَالْاٰيَةُ الْمَخْزُونَةُ، وَالْاَمانَةُ الْمَحْفُوظَةُ، وَالْبابُ الْمُبْتَلٰى بِهِ النّاسُ، مَنْ اَتاكُمْ نَجا، وَمَنْ لَمْ يَأتِكُمْ هَلَكَ، اِلَى اللّٰهِ تَدْعُونَ، وَعَلَيْهِ تَدُلُّونَ، وَبِهِ تُؤْمِنُونَ، وَلَهُ تُسَلِّمُونَ، وَبِاَمْرِهِ تَعْمَلُونَ، وَاِلى سَبيلِهِ تُرْشِدُونَ، وَبِقَوْلِهِ تَحْكُمُونَ، سَعَدَ مَنْ والاكُمْ، وَهَلَكَ مَنْ عاداكُمْ، وَخابَ مَنْ جَحَدَكُمْ، وَضَلَّ مَنْ فارَقَكُمْ، وَفازَ مَنْ تَمَسَّكَ بِكُمْ، وَاَمِنَ مَنْ لَجَاَ اِلَيْكُمْ، وَسَلِمَ مَنْ صَدَّقَكُمْ، وَهُدِيَ مَنِ اعْتَصَمَ بِكُمْ، مَنِ اتَّبَعَكُمْ فَالْجَنَّةُ مَأواهُ، وَمَنْ خالَفَكُمْ فَالنّارُ مَثْوٰيهُ، وَمَنْ جَحَدَكُمْ كافِرٌ، وَمَنْ حارَبَكُمْ مُشْرِكٌ، وَمَنْ رَدَّ عَلَيْكُمْ فى اَسْفَلِ دَرْكٍ مِنَ الْجَحيمِ،

Sağlam yol ve fena yurdunun şahitleri ve beka yurdunun şefaatçileri sizsiniz. Kesintisiz rahmet, korunmuş nişane, mahfuz emanet ve insanların imtihan edildikleri kapı sizsiniz. Kim size geldiyse kurtuldu ve her kim size gelmediyse helâk oldu. Siz, Allah'a doğru çağırıyorsunuz ve O'na yönlendiriyorsunuz, O'na iman edip O'na baş eğiyorsunuz, O'nun emrine uyup yoluna halkı irşat ediyorsunuz ve O'nun sözüy-

le hüküm veriyorsunuz. Sizinle dostluk bağı kuran saadete erer, size düşman olan kurtuluş yüzü görmez. Sizi inkâr eden hüsrana uğrar, sizden ayrı düşen sapıklığa duçar olur. Size sarılan kurtulur, size sığınan güven kazanır. Sizi tasdik eden selamete kavuşur, size uyan hidayete erişir. Size tâbi olanın cennettir yeri. Size karşı gelenin cehennemdir yurdu. Sizi inkâr eden küfre sapar, sizinle harbeden şirke düşer, sizi reddeden cehennemin en alt tabakasında yer alır.

اَشْهَدُ اَنَّ هذا سابِقٌ لَكُمْ فيما مَضٰى، وَجارٍ لَكُمْ فيما بَقِى، وَاَنَّ اَرْواحَكُمْ وَنُورَكُمْ وَطِينَتَكُمْ واحِدَةٌ، طابَتْ وَطَهُرَتْ بَعْضُها مِنْ بَعْض، خَلَقَكُمُ اللّٰهُ اَنْواراً فَجَعَلَكُمْ بِعَرْشِهِ مُحْدِقِينَ حَتّٰى مَنَّ عَلَيْنا بِكُمْ، فَجَعَلَكُمْ فِى بُيُوت اَذِنَ اللّٰهُ اَنْ تُرْفَعَ وَيُذْكَرَ فِيهَا اسْمُهُ، وَجَعَلَ صَلَواتِنا عَلَيْكُمْ وَما خَصَّنا بِهِ مِنْ وِلايَتِكُمْ طِيباً لِخَلْقِنا، وَطَهارَةً لاَنْفُسِنا، وَتَزْكِيَةً لَنا، وَكَفّارَةً لِذُنُوبِنا، فَكُنّا عِنْدَهُ مُسَلِّمِينَ بِفَضْلِكُمْ، وَمَعْرُوفِينَ بِتَصْدِيقِنا اِيّاكُمْ، فَبَلَغَ اللّٰهُ بِكُمْ اَشْرَفَ مَحَلِّ الْمُكَرَّمِينَ، وَاَعْلٰى مَنازِلِ الْمُقَرَّبِينَ، وَاَرْفَعَ دَرَجاتِ الْمُرْسَلِينَ، حَيْثُ لا يَلْحَقُهُ لاحِقٌ، وَلا يَفُوقُهُ فائِقٌ، وَلا يَسْبِقُهُ سابِقٌ، وَلا يَطْمَعُ فِى اِدْراكِهِ طامِعٌ، حَتّٰى لا يَبْقٰى مَلَكٌ مُقَرَّبٌ، وَلا نَبِىٌّ مُرْسَلٌ، وَلا صِدّيقٌ وَلا شَهِيدٌ، وَلا عالِمٌ وَلا جاهِلٌ، وَلا دَنِىٌّ وَلا فاضِلٌ، وَلا مُؤْمِنٌ صالِحٌ، وَلا فاجِرٌ طالِحٌ، وَلاجَبّارٌ عَنِيدٌ، وَلا شَيْطانٌ مَرِيدٌ، وَلا خَلْقٌ فِيما بَيْنَ ذٰلِكَ شَهِيدٌ اِلاّ عَرَّفَهُمْ جَلالَةَ اَمْرِكُمْ، وَعِظَمَ خَطَرِكُمْ، وَكِبَرَ شَأنِكُمْ وَتَمامَ نُورِكُمْ، وَصِدْقَ مَقاعِدِكُمْ، وَثَباتَ مَقامِكُمْ، وَشَرَفَ مَحَلِّكُمْ وَمَنْزِلَتِكُمْ عِنْدَهُ، وَكَرامَتَكُمْ عَلَيْهِ، وَخاصَّتَكُمْ لَدَيْهِ، وَقُرْبَ مَنْزِلَتِكُمْ مِنْهُ،

Şahadet ederim ki, bu ilâhî irade (ve makam) sizin için önceden vardı, bundan sonra da var olacaktır. Şahadet ederim ki, sizlerin ruhlarınız ve nurlarınız birdir; tertemiz ve paksınız ve hep birbirinizdensiniz. Allah sizleri nurlar olarak yarattı ve arşının etrafına yerleştirdi. Sonra Allah bizlere sizinle minnet ve ihsanda bulundu. Böylece sizi yücelmesini ve kendi isminin anılmasını istediği evlere yerleştirdi. Bizim size salât göndermemizi ve velayetinizle bize has kıldığı nimetini; yaratılışımız için esenlik, nefsimiz için temizlik, bizler için arınma ve günahlarımız için kefaret kıldı. Böylece bizler Allah indinde sizlerin faziletlerini itiraf edenler olduk ve sizlerin ilâhî makamını tasdik edenler olarak tanındık. Sonra Allah sizi kimsenin ulaşamayacağı, üstünlük taslayamayacağı (üstüne çıkamayacağı), kimsenin yarışamayacağı ve erişmeyi arzu edemeyeceği yüce varlıkların bulunduğu yerin en üstün mertebesine ulaştırdı, yakınlaştırılanların en mükemmel makamına eriştirdi ve elçilerin en yüce derecesine çıkardı. Öyle ki, sizin imamet makamınızın yüceliğini, mevkiinizin azametini, şanınızın üstünlüğünü, nurunuzun tamlığını, menzilinizin güzelliğini, makamınızın değişmezliğini, yerinizin şerefini, Allah indindeki mertebenizi, O'nun yanındaki değerinizi, O'na olan özelliğinizi ve O'na yakınlığınızı tanımayan, bilmeyen hiçbir yakınlaştırılmış melek, gönderilmiş peygamber, sıddık, şehit, âlim, cahil, mümin, facir, inat eden tağut, azgın şeytan ve bunların arasında yer alan bir mahlûk kalmış olmasın.

بِاَبی اَنْتُمْ وَاُمّی وَاَهْلی وَمالی وَاُسْرَتی اُشْهِدُ اللّٰهَ وَاُشْهِدُكُمْ اَنّی مُؤْمِنٌ بِكُمْ وَبِما آمَنْتُمْ بِهِ، كافِرٌ بَعَدُوِّكُمْ وَبِما كَفَرْتُمْ بِهِ، مُسْتَبْصِرٌ بِشَأْنِكُمْ وَبِضَلالَةِ مَنْ خالَفَكُمْ، مُوالٍ لَكُمْ وَلاَوْلِيائِكُمْ، مُبْغِضٌ لاَعْدائِكُمْ وَمُعادٍ لَهُمْ، سِلْمٌ لِمَنْ سالَمَكُمْ، وَحَرْبٌ لِمَنْ حارَبَكُمْ، مُحَقِّقٌ لِما حَقَّقْتُمْ، مُبْطِلٌ لِما اَبْطَلْتُمْ، مُطيعٌ

لَكُمْ، عارِفٌ بِحَقِّكُمْ، مُقِرٌّ بِفَضْلِكُمْ، مُحْتَمِلٌ لِعِلْمِكُمْ، مُحْتَجِبٌ بِذِمَّتِكُمْ، مُعْتَرِفٌ بِكُمْ، مُؤْمِنٌ بِاِيابِكُمْ، مُصَدِّقٌ بِرَجْعَتِكُمْ، مُنْتَظِرٌ لِاَمْرِكُمْ، مُرْتَقِبٌ لِدَوْلَتِكُمْ، آخِذٌ بِقَوْلِكُمْ، عامِلٌ بِاَمْرِكُمْ، مُسْتَجِيرٌ بِكُمْ، زائِرٌ لَكُمْ، لائِذٌ عائِذٌ بِقُبُورِكُمْ، مُسْتَشْفِعٌ اِلَى اللّٰهِ عَزَّوَجَلَّ بِكُمْ، وَمُتَقَرِّبٌ بِكُمْ اِلَيْهِ، وَمُقَدِّمُكُمْ اَمامَ طَلِبَتِى وَحَوائِجِى وَاِرادَتِى فِى كُلِّ اَحْوالِى وَاُمُورِى مُؤْمِنٌ بِسِرِّكُمْ وَعَلانِيَتِكُمْ وَشاهِدِكُمْ وَغائِبِكُمْ وَاَوَّلِكُمْ وَآخِرِكُمْ، وَمُفَوِّضٌ فِى ذٰلِكَ كُلِّهِ اِلَيْكُمْ وَمُسَلِّمٌ فِيهِ مَعَكُمْ، وَقَلْبِى لَكُمْ مُسَلِّمٌ، وَرَأْيِى لَكُمْ تَبَعٌ، وَنُصْرَتِى لَكُمْ مُعَدَّةٌ حَتّٰى يُحْيِيَ اللّٰهُ تَعالٰى دِينَهُ بِكُمْ، وَيَرُدَّكُمْ فِى اَيّامِهِ، وَيُظْهِرَكُمْ لِعَدْلِهِ، وَيُمَكِّنَكُمْ فِى اَرْضِهِ،

Babam ve annem, ailem, malım ve yakınlarım size feda olsun! Allah'ı ve sonra sizleri şahit kılıyorum ki, ben size ve sizin inandıklarınıza iman etmişim, sizin düşmanınıza karşıyım ve sizin reddettiğiniz şeyleri reddediyorum. Sizin makamınızı tanıyorum, size karşı gelenlerin sapıklıkta olduklarını biliyorum. Sizin ve dostlarınızın dostuyum, düşmanlarınızın düşmanıyım. Sizinle barış içinde olanla barışığım, sizinle savaşanla savaşırım. Sizin hak bildiğinizi hak bilirim, batıl bildiğinizi batıl bilirim. Size itaat ediyorum, hakkınızı tanıyorum ve faziletinizi ikrar ediyorum. İlminizi taşıyorum, ahdinize bağlıyım, makamınıza inanıyorum, dönüşünüze inanıyorum, ric'atinize iman ediyorum, emrinizi bekliyorum, devletinizin arzusundayım, sözünüze bağlıyım, emrinize göre amel ediyorum. Sizlere iltica etmişim, ziyaretinize gelmişim, kabrinize sığınmışım. Sizi Allah azze ve celle indinde kendime şefaatçi kılmışım, sizin hürmetiniz için Allah'a yakın olmak istiyorum. Her zaman her işimde kendi hacetlerimin, isteklerimin reva olması için sizleri (Allah huzurunda) aracı kılmışım.

Sırrınıza ve aşikâr makamınıza iman etmişim. Sizlerin hazır olanınıza da, gaip olanınıza da; birincinize de, sonuncunuza da inanmışım ve bütün işleri sizlere havale etmişim, bütün hâllerimde sizlere boyun eğmişim ve kalbim sizlere teslim olmuştur. Görüşüm size tâbidir ve yardımım sizin için hazırdır. Ta ki Allah, sizin vasıtanızla dinini ihya etsin ve sizleri kendi istediği günlerde geriye getirsin ve adaleti ikame etmek için sizleri yeryüzünde galip kılsın.

فَمَعَكُمْ مَعَكُمْ لا مَعَ غَيْرِكُمْ، آمَنْتُ بِكُمْ وَتَوَلَّيْتُ آخِرَكُمْ بِما تَوَلَّيْتُ بِهِ اَوَّلَكُمْ، وَبَرِئْتُ اِلَى اللّٰهِ عَزَّوَجَلَّ مِنْ اَعْدائِكُمْ وَمِنَ الْجِبْتِ وَالطّاغُوتِ وَالشَّياطِينِ وَحِزْبِهِمُ الظّالِمِينَ لَكُمُ، الْجاحِدِينَ لِحَقِّكُمْ، وَالْمارِقِينَ مِنْ وِلايَتِكُمْ، وَالْغاصِبِينَ لاِرْثِكُمُ الشّاكّينَ فِيكُمُ الْمُنْحَرِفِينَ عَنْكُمْ، وَمِنْ كُلِّ وَلِيجَةٍ دُونَكُمْ وَكُلِّ مُطاعٍ سِواكُمْ، وَمِنَ الْاَئِمَّةِ الَّذِينَ يَدْعُونَ اِلَى النّارِ، فَتَبَّتَنِىَ اللّٰهُ اَبَداً ما حَيِيتُ عَلٰى مُوالاتِكُمْ وَمَحَبَّتِكُمْ وَدِينِكُمْ، وَوَفَّقَنِى لِطاعَتِكُمْ، وَرَزَقَنِى شَفاعَتَكُمْ، وَجَعَلَنِى مِنْ خِيارِ مَوالِيكُمُ التّابِعِينَ لِما دَعَوْتُمْ اِلَيْهِ، وَ جَعَلَنِى مِمَّنْ يَقْتَصُّ آثارَكُمْ، وَيَسْلُكُ سَبِيلَكُمْ، وَيَهْتَدِى بِهُداكُمْ وَيُحْشَرُ فِى زُمْرَتِكُمْ، وَيَكِرُّ فِى رَجْعَتِكُمْ، وَيُمَلَّكُ فِى دَوْلَتِكُمْ، وَ يُشَرَّفُ فِى عافِيَتِكُمْ، وَيُمَكَّنُ فِى اَيّامِكُمْ، وَتَقِرُّ عَيْنُهُ غَداً بِرُؤْيَتِكُمْ،

Ben sizinleyim, sizinle beraberim, sizden başkasıyla değilim. Sizlere inanmışım ve sonuncunuzu da ilkinizi sevdiğim gibi seviyorum. Sizin hakkınızı inkâr eden, velayetinizden çıkan ve mirasınızı gasp eden, sizler hakkında şüpheye düşen ve sizden ayrılan düşmanlarınızdan, batıldan, tağuttan, şeytanlardan ve onların zalim hiziplerinden uzağım, Allah'a sığınıyorum. Sizin dışınızda her vasıta ve önderden, ateşe çağıran imamlardan da uzağım. Allah'tan istiyorum ki, yaşadığım

müddetçe beni sizin velayetiniz, muhabbetiniz ve dininiz üzerine sabit kılsın; size itaat etmeye beni muvaffak etsin ve sizin şefaatinizi bana nasip etsin. Beni sizin dostlarınızın seçkinlerinden, sizin davetinize uyanlardan, sizin izinizi takip edenlerden, yolunuzdan gidenlerden, hidayetinizle hidayet bulanlardan, zümrenizde haşr olanlardan, dönüşünüzde dönenlerden (ric'at), devletinizde güç ve mevki kazananlardan, huzur döneminizde saygı görenlerden, sizin günlerinizde muktedir kılınanlardan ve sizi görmek şerefine kavuşmakla gözü aydınlananlardan etsin!

بِاَبی اَنْتُمْ وَاُمّی وَنَفْسی وَاَهْلی وَمالی مَنْ اَرادَ اللّٰهَ بَدَأَ بِكُمْ، وَمَنْ وَحَّدَهُ قَبِلَ عَنْكُمْ، وَمَنْ قَصَدَهُ تَوَجَّهَ بِكُمْ، مَوالِيَّ لا اُحْصی ثَنائَكُمْ وَلا اَبْلُغُ مِنَ الْمَدْحِ كُنْهَكُمْ وَمِنَ الْوَصْفِ قَدْرَكُمْ، وَاَنْتُمْ نُورُ الْاَخْيارِ وَهُداةُ الْاَبْرارِ وَحُجَجُ الْجَبّارِ، بِكُمْ فَتَحَ اللّٰهُ وَبِكُمْ يَخْتِمُ، وَبِكُمْ يُنَزِّلُ الْغَيْثَ، وَبِكُمْ يُمْسِكُ السَّماءَ اَنْ تَقَعَ عَلَى الْاَرْضِ اِلاّ بِاِذْنِهِ، وَبِكُمْ يُنَفِّسُ الْهَمَّ وَيَكْشِفُ الضُّرَّ، وَعِنْدَكُمْ ما نَزَلَتْ بِهِ رُسُلُهُ، وَهَبَطَتْ بِهِ مَلائِكَتُهُ وَاِلى جَدِّكُمْ.

و فی زیارة لأمیر المؤمنین (علیه السلام) فعوّض وَاِلى جَدِّكُمْ و قُل:

وَاِلى اَخيكَ بُعِثَ الرُّوحُ الْاَمينُ، آتاكُمُ اللّٰهُ ما لَمْ يُؤْتِ اَحَداً مِنَ الْعالَمينَ، طَأْطَاَ كُلُّ شَريفٍ لِشَرَفِكُمْ، وَبَخَعَ كُلُّ مُتَكَبِّرٍ لِطاعَتِكُمْ، وَخَضَعَ كُلُّ جَبّارٍ لِفَضْلِكُمْ، وَذَلَّ كُلُّ شَیْءٍ لَكُمْ، وَاَشْرَقَتِ الْاَرْضُ بِنُورِكُمْ، وَفازَ الْفائِزُونَ بِوِلايَتِكُمْ، بِكُمْ يُسْلَكُ اِلَى الرِّضْوانِ، وَعَلى مَنْ جَحَدَ وِلايَتَكُمْ غَضَبُ الرَّحْمٰنِ،

Babam, annem, nefsim, ailem ve malım sizlere feda olsun! Allah'ı isteyen sizinle başlar, O'nu birleyen (tevhidi) sizden öğrenir, O'na yönelmek isteyen sizin kapınıza gelir. Ey benim Mevlalarım! Sizin güzelliklerinizi söylemekle bitiremem,

methetmekle hakikatinize varamam, vasfınızı söylemekle değerinizi açıklayamam. Sizler seçkinlerin nurusunuz, iyilerin hidayete eriştirenlerisiniz ve Allah'ın hüccetlerisiniz. Allah sizinle yaratılışı başlatmış ve sizinle de bitirecektir. Sizin sebebiyetinizle Allah yağmur yağdırır ve sizin hürmetinize Allah göğün yere düşmesini önler; meğer kendi izni olsun. Sizin hürmetinize Allah zorlukları giderir ve müşkülleri bertaraf eder. Elçilerin indirdiği ve meleklerin getirdiği hükümler sizin yanınızdadır.

Ruhu'l-Emin (Cebrail) sizin ceddinize *(İmam Ali'nin a.s ziyaretinde "ceddinize" yerine "kardeşine" kelimesi söylenilir)* inmiştir Allah hiç kimseye vermediği makamı size vermiştir. Şeref ve mertebesi yüce olan herkes sizin şeref ve yüceliğiniz karşısında boyun eğmiştir, her büyük size itaat etmiştir, her güçlü sizin faziletinize teslim olmuştur ve her şey size boyun eğmiştir. Yeryüzü sizin nurunuzla aydınlanmış ve kurtuluşa erenler sizin velayetinizle kurtuluşa ermişlerdir. Sizin vasıtanızla Allah'ın rızasına kavuşulur ve sizin velayetinizi inkâr edene Allah gazap eder.

بِاَبی اَنْتُمْ وَاُمّی وَنَفسی وَاَهْلی وَمالی، ذِكْرُكُمْ فِی الذّاكِرِينَ، وَاَسْماؤُكُمْ فِی الْاَسْماءِ، وَاَجْسادُكُمْ فِی الْاَجْسادِ، وَاَرْواحُكُمْ فِی الْاَرْواحِ، وَاَنْفُسُكُمْ فِی النُّفُوسِ، وَآثارُكُمْ فِی الْآثارِ، وَقُبُورُكُمْ فِی الْقُبُورِ، فَما اَحْلٰی اَسْمائَكُمْ وَاَكْرَمَ اَنْفُسَكُمْ، وَاَعْظَمَ شَأنَكُمْ، وَاَجَلَّ خَطَرَكُمْ، وَاَوْفٰی عَهْدَكُمْ، وَاَصْدَقَ وَعْدَكُمْ، كَلامُكُمْ نُورٌ وَاَمْرُكُمْ رُشْدٌ وَوَصِيَّتُكُمُ التَّقْوٰی، وَفِعْلُكُمُ الْخَيْرُ، وَعادَتُكُمُ الاِحْسانُ، وَسَجِيَّتُكُمُ الْكَرَمُ، وَشَأنُكُمُ الْحَقُّ وَالصِّدْقُ وَالرِّفْقُ، وَقَوْلُكُمْ حُكْمٌ وَحَتْمٌ، وَرَأيُكُمْ عِلْمٌ وَحِلْمٌ وَحَزْمٌ، اِنْ ذُكِرَ الْخَيْرُ كُنْتُمْ اَوَّلَهُ وَاَصْلَهُ وَفَرْعَهُ وَمَعْدِنَهُ وَمَأويهُ وَمُنْتَهاهُ،

Babam, annem, kendim, ailem ve malım size feda olsun! Sizin anınız diğer anılarla, isimleriniz diğer isimlerle, bedeniniz diğer bedenlerle, ruhunuz diğer ruhlarla, eserleriniz diğer eserlerledir ve kabirleriniz diğer kabirlerin yanı başındadır. Oysa sizin isimleriniz ne tatlıdır, nefisleriniz ne değerli ve makamınız ne büyük, mertebeniz ne yüksek, ahdiniz ne sağlamdır ve vaadiniz ne de doğrudur. Kelamınız nur, emriniz olgunluk, vasiyetiniz takvadır. İşiniz hayır, adaletiniz ihsan, yaratılışınız kerem ve büyüklük; şanınız hak, doğruluk ve yumuşaklıktır. Sözünüz kesin hükümdür, görüşünüz ilim, hilim ve kesin bilgidir (yakindir). Hayırdan söz edildiğinde siz onun başı, kökü, dalı, kaynağı, barınağı ve sonucusunuz.

بِاَبِی اَنْتُمْ وَاُمّی وَنَفْسی کَیْفَ اَصِفُ حُسْنَ ثَنائِکُمْ، وَاُحْصی جَمیلَ بَلائِکُمْ، وَبِکُمْ اَخْرَجَنَا اللّٰهُ مِنَ الذُّلِّ وَفَرَّجَ عَنّا غَمَراتِ الْکُرُوبِ، وَاَنْقَذَنا مِنْ شَفا جُرُفِ الْهَلَکاتِ وَمِنَ النّارِ، بِاَبِی اَنْتُمْ وَاُمّی وَنَفْسی بِمُوالاتِکُمْ عَلَّمَنَا اللّٰهُ مَعالِمَ دِینِنا، وَاَصْلَحَ ماکانَ فَسَدَ مِنْ دُنْیانا، وَبِمُوالاتِکُمْ تَمَّتِ الْکَلِمَةُ، وَعَظُمَتِ النِّعْمَةُ، وَائْتَلَفَتِ الْفُرْقَةُ، وَبِمُوالاتِکُمْ تُقْبَلُ الطّاعَةُ الْمُفْتَرَضَةُ، وَلَکُمُ الْمَوَدَّةُ الْواجِبَةُ، وَالدَّرَجاتُ الرَّفِیعَةُ، وَالْمَقامُ الْمَحْمُودُ، وَالْمَکانُ الْمَعْلُومُ عِنْدَ اللّٰهِ عَزَّوَجَلَّ، وَالْجاهُ الْعَظِیمُ، وَالشَّأنُ الْکَبِیرُ، وَالشَّفاعَةُ الْمَقْبُولَةُ، رَبَّنا آمَنّا بِما اَنْزَلْتَ وَاتَّبَعْنَا الرَّسُولَ فَاکْتُبْنا مَعَ الشّاهِدِینَ، رَبَّنا لا تُزِغْ قُلُوبَنا بَعْدَ اِذْ هَدَیْتَنا وَهَبْ لَنا مِنْ لَدُنْکَ رَحْمَةً اِنَّکَ اَنْتَ الْوَهّابُ، سُبْحانَ رَبِّنا اِنْ کانَ وَعْدُ رَبِّنا لَمَفْعُولاً،

Babam, annem ve nefsim size feda olsun! Sizi nasıl öveyim ve karşılaştığınız güzel imtihanları nasıl sayayım? Allah sizin sayenizde bizi zilletten çıkardı, kederlerimizi giderdi, helâk

olmanın ve ateşin eşiğinde iken bizi kurtardı. Babam, annem ve kendim size feda olayım! Allah sizin velayetinizin sayesinde bize dinin nişanelerini öğretti ve dünyadaki bozukluklarımızı düzeltti. Sizin dostluğunuz sayesinde büyük tevhit nimeti tamamlandı ve tefrika yerine kaynaşma oldu. Sizin velayetiniz sebebiyle farz itaatler kabul olur ve Kur'ân'da vacip kılınan dostluk size aittir. Yüksek dereceler, övülmüş makam, Allah azze ve celle indinde belirlenmiş yer, büyük mertebe ve kabul olan şefaat size aittir. Ey Allah'ım! Biz, nazil ettiğine iman ettik ve Resul'üne uyduk; öyleyse bizi tanıklardan yaz! Ey Rabbimiz! Bizi hidayet ettikten sonra kalbimizi batıla doğru eğme, kendi indinden bize rahmet ihsan et; gerçekten sen çok bağışlayansın. Rabbimiz her türlü eksiklikten uzaktır, Rabbimizin vaadi mutlaka gerçekleşir.

يا وَلِيَّ اللّٰهِ اِنَّ بَيْنِی وَبيْنَ اللّٰهِ عَزَّوَجَلَّ ذُنُوباً لا يَأْتِی عَلَيْها اِلاّ رِضاكُمْ، فَبِحَقِّ مَنِ ائْتَمَنَكُمْ عَلٰی سِرِّهِ وَاسْتَرْعاكُمْ اَمْرَ خَلْقِهِ وَقَرَنَ طاعَتَكُمْ بِطاعَتِهِ، لَمَّا اسْتَوْهَبْتُمْ ذُنُوبِی وَكُنْتُمْ شُفَعائِی، فَاِنِّی لَكُمْ مُطِيعٌ، مَنْ اَطاعَكُمْ فَقَدْ اَطاعَ اللّٰهَ، وَمَنْ عَصاكُمْ فَقَدْ عَصَی اللّٰهَ، وَمَنْ اَحَبَّكُمْ فَقَدْ اَحَبَّ اللّٰهَ، وَمَنْ اَبْغَضَكُمْ فَقَدْ اَبْغَضَ اللّٰهَ،

Ey Allah'ın velisi! Benim Allah azze ve celleye karşı işlediğim öyle günahlar var ki, sizin rıza ve hoşnutluğunuz olmasa asla bağışlanmaz. Öyleyse sizi kendi sırrına emin kılan, halkın işlerinde sizi önder kılan, itaatinizi kendi itaatiyle yan yana yapan Allah'ın hakkı hürmetine, benim günahlarımı bağışlamasını isteyin ve benim şefaatçilerim olun! Ben size itaat edenim; kim size itaat etse, Allah'a itaat etmiş olur ve kim de size karşı gelse, Allah'a karşı gelmiş olur. Sizi seven, Allah'ı sevmiş olur ve size buğzeden, Allah'a buğzetmiş olur.

اَللّٰهُمَّ اِنّی لَوْ وَجَدْتُ شُفَعاءَ اَقْرَبَ اِلَیْكَ مِنْ مُحَمَّدٍ وَاَهْلِ بَیْتِهِ الْاَخْیارِ الْاَئِمَّةِ الْاَبْرارِ لَجَعَلْتُهُمْ شُفَعائی، فَبِحَقِّهِمُ الَّذی اَوْجَبْتَ لَهُمْ عَلَیْكَ اَسْاَلُكَ اَنْ تُدْخِلَنی فی جُمْلَةِ الْعارِفِینَ بِهِمْ وَبِحَقِّهِمْ، وَفی زُمْرَةِ الْمَرْحُومِینَ بِشَفاعَتِهِمْ، اِنَّكَ اَرْحَمُ الرّاحِمِینَ، وَصَلَّی اللّٰهُ عَلٰی مُحَمَّدٍ وَآلِهِ الطّاهِرِینَ وَسَلَّمَ تَسْلِیماً كَثِیراً، وَحَسْبُنَا اللّٰهُ وَنِعْمَ الْوَكِیلُ.

Allah'ım! Eğer ben Muhammed ve onun seçkin ve beğenilmiş Ehlibeyti'nden sana daha yakın olan birisini bilseydim, kesinlikle onu sana şefaatçi kılardım. Öyleyse üzerine bir hak olarak aldığın onların hakkı hürmetine senden istiyorum ki, beni, onları ve onların haklarını tanıyanlardan kıl ve onların şefaatiyle merhamete kavuşanlardan eyle! Sen merhametlilerin en merhametlisisin. Allah'ın çok salât ve selâmı Muhammed ve onun pak Ehlibeyti'ne olsun! Allah bize yeter, O ne güzel vekil ve sahiptir.

İMAM ALİ NAKİ'NİN (A.S) ÖĞRENCİLERİ

İmam Ali Naki'nin (a.s) döneminde hâkim olan baskı ve zulüm ortamı, halkın ondan yararlanma imkânını büyük bir oranda sınırlandırmasına rağmen, bazı Kur'ân ve Ehlibeyt öğretilerine gönül verenler, kendi kapasiteleri miktarınca o İmam'dan feyiz alıp yüce iman ve marifet derecelerine ulaşabilmişlerdir.

Şeyh Tusî, İmam Ali Naki'den (a.s) rivayet eden 185 kişinin ismini sıralamaktadır. Bunların arasında parlak çehrelere rastlamaktayız. Aşağıda onlardan bazılarını kısaca tanıtmaya çalışacağız:

Abdulazim Hasanî

• Ravi ve âlimlerin ileri gelenlerindendi. Takvada büyük bir makama sahipti. Altıncı, Yedinci ve Sekizinci İmam'ların (a.s) büyük ashabından bazılarını görmüştür. İmam Muhammed Taki ve İmam Ali Naki'nin (a.s) de meşhur öğrencileri ve hadis ravilerinden sayılmaktadır.

• Sahib b. Abbad şöyle yazıyor:

> Abdulazim Hasanî din işlerinde bilinçli ve Kur'ân hükümlerini iyi bilen bir kimseydi.[1]

1- Abdulazim Hasenî, s.31

• Ebu Hammad Razî de şöyle diyor:

> İmam Ali Naki'nin (a.s) huzuruna gidip kendisine bazı meseleleri sordum. Huzurundan ayrılmak istediğimde: *"Bir sorunla karşılaştığın zaman Abdulazim Hasanî'ye sor ve benim selâmımı da ona ulaştır."* buyurdu.[1]

• İman ve marifet konusunda öyle bir dereceye ulaşmıştı ki, İmam Ali Naki (a.s) ona: *"Sen bizim gerçek dostlarımızdansın."* buyurmuştur.[2]

• Bir defasında inançlarını İmam'a sundu ve İmam Ali Naki (a.s) de onun inançlarını tasdik etti. Bu konuda kendisi şöyle diyor:

Mevlam İmam Ali Naki'nin (a.s) huzuruna çıktım. Beni görünce: *"Merhaba ey Ebu'l-Kasım! Sen gerçekten bizim dostlarımızdansın."* buyurdu.

Ben: "Ey Resulullah'ın oğlu!" dedim, "Dinimi size sunmak ve sizin rızanız doğrultusundaysa, Allah Teâlâ'yla buluşuncaya kadar onda sebat etmek istiyorum."

İmam*: "Söyle."* buyurdu.

Bunun üzerine şöyle dedim:

> Ben, Allah Teâlâ'nın bir ve tek olduğuna, hiçbir şeyin O'nun benzeri olmadığına, iptal ve teşbihten uzak olduğuna inanıyorum.[3] Allah Teâlâ ne cisimdir, ne suret; ne arazdır, ne cevher. O, cisimleri ve süratleri yaratan, araz ve cevherleri vücuda getiren, her şeyin eğiticisi, sahibi, karar kılanı ve yoktan var edenidir. Ben inanıyorum ki Muhammed

---

1- Abdulazim Hasenî, s.24

2- *el-Emalî*, Şeyh Saduk, 54. Oturum, s.204

3- İptal, Allah'ı hiç saymak; teşbih ise yaratılmışları O'na eş ve benzer bilmektir.

(Allah'ın salât ve selamı onun ve Ehlibeyti'nin üzerine olsun) Allah'ın kulu, peygamberi ve son elçisidir; kıyamete kadar artık peygamber gelmeyecektir. Onun şeriat ve dini bütün din ve şeraitlerin sonuncusudur; ondan sonra kıyamete kadar başka bir şeriat gelmeyecektir.

Ben inanıyorum ki, Muhammed'den (s.a.a) sonra onun halifesi Emîrü'l-Müminin Ali b. Ebu Talip'tir. Sonra Hasan, sonra Hüseyin, sonra Ali b. Hüseyin, sonra Muhammed b. Ali, sonra Cafer b. Muhammed, sonra Musa b. Cafer, sonra Ali b. Musa, sonra Muhammed b. Ali ve sonra da sensin.

O sırada İmam Ali Naki (a.s): *"Benden sonra da oğlum Hasan'dır."* buyurdu, *"Hasan'ın oğluna karşı halkın durumunu nasıl görüyorsun?"*

Ben: "Ey Mevlam! O nasıl biridir ki?" diye arz ettim.

İmam şöyle buyurdu:

Çünkü o, gözlere görülmeyecektir. Kıyam edinceye kadar adını anmak caiz değildir. Zulümle dolduktan sonra yeryüzünü adalet ve eşitlikle dolduracaktır.

Daha sonra şöyle devam ettim:

Onların dostunun Allah'ın dostu, düşmanlarının ise Allah'ın düşmanları, onlara itaatin Allah'a itaat ve onlara itaatsizliğin ise Allah'a itaatsizlik olduğunu kabul ediyorum. İnanıyorum ki miraç, kabirde sorgu sual ve cevap, cennet ve cehennem, sırat ve mizan haktır, gerçekleşecektir. Kıyamet günü gelip çatacaktır ve bunda bir şüphe yoktur; Allah Teâlâ ölüleri diriltecektir.

İnanıyorum ki, dinin farzları velayetten sonra namaz, zekât, oruç, hac, cihat, iyiliği emretmek ve kötülükten sakındırmaktır.

Bunun üzerine İmam şöyle buyurdu:

> Ey Ebu'l-Kasım! Allah'a andolsun ki, bu Allah Teâlâ'nın kulları için beğendiği dindir. Bu din üzere sebat göster! Allah Teâlâ dünya ve ahirette seni sözünde sabit kılsın![1]

• Tarih ve rivayetlerden anlaşıldığı üzere Hz. Abdulazim, zamanın hükümeti tarafından takip altına alınınca, tehlikeden korunmak için İran'a gidip Rey şehrine yerleşiyor. Hayatı hakkında yazılan eserlerde şöyle deniyor:

Hz. Abdulazim, dönemin Sultanından kaçarak Rey şehrine gidip Sukketu'l-Mevali'de (köleler veya ileri gelenler mahallesi) Şiîlerden birinin evinin bodrum katına yerleşti. Orada gündüzleri oruç tutup geceleri namaz kılıp ibadetle meşgul olurdu. Bazen gizlice evden dışarı çıkıp şu an mezarının karşısında olan -ve İmam zade Hamza'nın (a.s) mezarı olarak bilinen- mezarı ziyaret ediyor ve "O, Musa b. Cafer'in (a.s) evlatlarındandır." diyordu. Hz. Abdulazim o evde böyle bir hayat sürdürüyordu. (Onun Rey şehrinde yaşadığı) haberi gittikçe Resulullah'ın (s.a.a) Ehlibeyti'nin izleyicilerine ulaştı ve böylece onların çoğu onu tanıdılar. Şiîlerden biri rüya âleminde Resul-i Ekrem'i (s.a.a) gördü. Hz. Peygamber (s.a.a), Abdulazim'in şu anda defnedilmiş olduğu yeri işaret ederek ona buyurdu ki:

> Evlatlarımdan birini "Sukketu'l-Mevali"ye getirip Abdulcabbar b. Abdulvehhab'ın bağındaki elma ağacının yanına defnedecekler.

O adam giderek o arsayı ve elma ağacını sahibinden satın almak istedi. Arsa sahibi: "Neden bu arsayı ve ağacı satın almak istiyorsun?" diye sordu.

1- *el-Emalî*, Şeyh Saduk, 54. Oturum, s.204

Adam gördüğü rüyayı anlatınca, arsa sahibi: "Ben de buna yakın bir rüya gördüm." dedi ve sonra ağacın yerini ve bağın tümünü orada defnedilmeleri için Hz. Abdulazim ve Şiîlere vakfetti.

Bir süre sonra Hz. Abdulazim hastalanarak vefat etti. Onu yıkamak için elbiselerini çıkardıklarında, cebinde soyunun yazılı olduğu bir mektup buldular.[1]

• Hz. Abdulazim, İmam Ali Naki'nin (a.s) imameti döneminde vefat etti. Muhammed b. Yahya el-Attar'ın naklettiği rivayette onun şahsiyetinin ne denli yüce olduğunu görmekteyiz:

İmam Ali Naki (a.s), huzuruna gelen Rey halkından bir kişiye: *"Neredeydin?"* diye sordu.

Adam: "İmam Hüseyin'in (a.s) mezarını ziyarete gitmiştim." dedi.

Bunun üzerine İmam (a.s) şöyle buyurdu:

> Bil ki, eğer sizin şehrinizdeki Abdulazim'in mezarını ziyaret etmiş olsaydın, İmam Hüseyin'in kabrini ziyaret etmiş gibiolurdun.[2]

• Hz. Abdulazim, Ehlibeyt İmamları dönemindeki Şia'nın en güvenilir ulema ve ravilerinden sayılmaktaydı. Müellifler arasında yer alan bu büyük zatın, Emîrü'l-Müminin Ali'nin (a.s) hutbeleriyle ilgili bir kitap ve "Yevm ve Leyle" adında bir başka kitap yazdığı da rivayet edilmiştir.[3]

1- Camiu'r-Ruvat, c.1, s.460

2- Abdulazim-i Hasenî, s.63

3- Abdulazim-i Hasenî, s.63

Hüseyin b. Said el-Ahvazî

• İmam Rıza, İmam Muhammed Taki ve İmam Ali Naki'nin (a.s) ashabından olup bu üç imamın üçünden de hadis rivayet etmiştir. Kûfe'nin yerlisidir; fakat kardeşiyle birlikte Ahvaz'a, oradan da Kum'a gitmiş ve orada vefat etmiştir.

• Hüseyin b. Said fıkıh, adap ve ahlâk konusunda otuz kitap yazmıştır. Onun kitapları ulema arasında meşhurdur. Birinci Meclisî onun hakkında şöyle diyor:

> Onun güvenilir olması ve rivayetlerine uyulması hakkında ulemanın ittifak ettiğini görmekteyiz.

Merhum Allâme de onun hakkında şöyle buyurmuştur:

> O, güvenilir bir kişi olup ulemanın ileri gelenlerinden ve kadri yüce bir zattı.

• Merhum Şeyh Tusî de şöyle yazıyor:

> Hüseyin b. Said, ilmî makam ve mevkii dışında halkı irşat ve hidayet etme konusunda da çaba harcayan bir kişiydi. İshak b. İbrahim el-Hudaynî ve Ali b. Reyyan'ı İmam Rıza'nın (a.s) huzuruna göndermiş, onların hak mezhep Şiîlikle tanışmalarına sebep olmuştur. Onlar ondan hadisleri dinliyor, onun hizmetleri sonucu maarifleri öğreniyorlardı. Yine Abdullah b. Muhammed el-Hudaynî'yle diğer kişileri İmam Rıza'nın (a.s) huzuruna götürüp İslâm öğretileriyle tanıştırdı; bunun sonucu onlar yüce makamlara eriştiler ve İslâm'a hizmetlerde bulundular.[1]

Fazl b. Şazan Nişaburî

• Büyük ve güvenilir bir kişi, yüce bir fakih ve güçlü bir kelam âlimiydi. Muhamemd b. Ebu Umeyr ve Safvan b. Yahya

---

1- Tenkihu'l-Mekal, c.1, s.329; Kitab-u İhtiyar-i Marifeti'r-Rical, s.551

gibi Ehlibeyt İmamları'nın (a.s) ashabının en üstününden bir grubunu görmüş, yaklaşık elli yıl onlarla muaşerette bulunmuş ve onlardan istifade etmiştir.

Bu konuda kendisi şöyle diyor:

> Hişam b. Hakem ölünce onun yerine Yunus b. Abdurrahman geçti ve o da öldükten sonra muhaliflere cevap verme konusunda yerine Sekkak geçti. Şimdiyse onların yerine ben geçtim.[1]

• Merhum Şeyh Tusî onu, İmam Ali Naki (a.s) ve İmam Hasan Askerî'nin (a.s) ashabından saymıştır. Bazı rical âlimleri de onu İmam Ali Naki'nin (a.s) ashabından saymakla birlikte İmam Muhammed Taki (a.s) ve İmam Hasan Askerî'nin (a.s) de ashabından saymışlardır.[2]

• Fazl b. Şazan çok sayıda kitap yazmıştır. Başta, hicrî kamerî 1392'de Tahran Üniversitesi tarafından basılmış olan kelam ilmi ve hadis ashabının inançlarının tahlili konusundaki "el-İzah" olmak üzere, 180 kitap yazdığı söylenmiştir.

• Fazl b. Şazan'ın söz ve eserleri ulemanın ileri gelenleri tarafından dikkate alınmış, ravileri kabul veya reddetmede onun sözüyle yetinmişlerdir. Merhum Kuleynî, onun görüşlerinden bir kısmını "el-Kâfi" adlı kitabında dikkate alarak beyan etmiştir. Aynı şekilde Merhum Şeyh Saduk ve Şeyh Tusî onun sözlerine çok önem vermişlerdir. "Camiu'r-Ruvat" kitabının yazarı şöyle diyor:

> O, ashabımızın -Şiîlerin- reisi ve ileri gelenidir. O, hakkında bir şey söyleyemeyeceğimiz kadar yüce bir kişidir.

1- Muntehe'l-Mekal, s.242; el-İzah kitabının mukaddimesi, üniversite basımı, s.3

2- el-İzah'ın mukaddimesi, s.9 ve 86

• Fazl b. Şazan bir yolculukta On Birinci İmam'ın huzuruna çıkmış. İmam'ın huzurundan ayrılmak istediğinde şahsen yazmış olduğu bir kitap elinden yere düşmüş. İmam, onu alıp baktığında ona rahmet dileyerek şöyle buyurmuştur:

> Ben aralarında Fazl b. Şazan olan Horasan halkına gıpta ediyorum.[1]

Başka bir rivayette ise şöyle geçer:

> Onun "el-Yevmu ve'l-Leyle" kitabını İmam Hasan Askerî'ye (a.s) gösterdiklerinde, İmam ona üç defa rahmet okuduktan sonra: "Buna uyulması yakışır." buyurdu.[2]

• Büyük şehit Kadı Nurullah Şuşterî, Fazl b. Şazan hakkında şöyle yazıyor:

> O, mütekellimlerin ileri gelenlerinden, büyük müfessir ve muhaddislerden, fazilet sahibi fakih ve müçtehitlerden; Kur'ân karileri, nahivciler ve lügatçilerin en meşhurlarındandır.[3]

• Fazl b. Şazan, Nişabur'da yaşıyordu. Abdullah Tahir Şiîlik suçuyla onu sürgün ettiğinde o Beyhak'a gitti. Haricîler Horasan'da isyan edince, Fazl onların korkusundan orayı terk etti; ancak yolculuğun sıkıntıları sonucu hastalandı ve İmam Hasan Askerî'nin (a.s) döneminde vefat etti. Günümüz Nişabur'unun altı buçuk kilometre uzaklığındaki eski Nişabur'da defnedilen bu yüce zatın mezarı, Şiîlerin ziyaretgâhıdır.[4]

1- Camiu'r-Ruvat, c.2, s.5

2- Munteha'l-Mekal, s.24; el-İzah'ın mukaddimesi, s.87

3- el-İzah'ın mukaddimesi, s.2

4- Muntehe'l-Mekal, s.242; el-İzah'ın mukaddimesi, s.48 ila 52

İMAM ALİ NAKİ'DEN VECİZ SÖZLER

Kitabımızın bu bölümünde o aziz ve yüce İmam'ın velayetine sımsıkı sarılmak için buyruklarından birkaçını teberrüken nakletmemiz yerinde olacaktır:

1- İmam Ali Naki (a.s) değerli babaları kanalıyla Hz. Peygamber' den (s.a.a) şöyle rivayet eder:

> İman, kalplerin kabul edip amellerin tasdik ettiği; İslâm ise, dile dökülen ve nikâhı helal kılan şeydir.[1]

2- Kendini beğenen kimseye öfkelenen çok olur.[2]

3- Şakalaşmak ve boş işlerle uğraşmak, aptal ve cahil kişilerin işidir.[3]

4- Kim dostluk ve iyi niyetini sana sunarsa, sen de itaatini ona sun ve onu kabul et.[4]

5- Kendini küçümseyip değer vermeyenin kötülüğünden güvencede olma.[5]

1- Murucu'z-Zeheb, c.4, s.85

2- Envaru'l-Behiyye, s.143

3- Envaru'l-Behiyye, s.143

4- Tuhefu'l-Ukul, Beyrut basımı, s.358

5- Tuhefu'l-Ukul, Beyrut basımı, s.358

6- Dünya bir pazardır; bir grup onda kâr eder, diğer bir grup ise hüsrana uğrar, zarar eder.[1]

7- Her kim Allah'tan korkarsa, başkaları da ondan korkar. Her kim Allah'a itaat ederse, başkaları da ona itaat eder. Her kim Yaratan'a itaat ederse, yaratılanların öfkesinden endişe-lenmez.[2]

8- Halîm (yumuşak huylu) zalim, bu huyundan dolayı bağış-lanabilir.[3]

9- Haklı olan aptal kişi, aptallığından dolayı hak oluşunun nurunu söndürebilir.[4]

1- Tuhefu'l-Ukul, Beyrut basımı, s.358

2- Tuhefu'l-Ukul, Beyrut basımı, s.357

3- Tuhefu'l-Ukul, Beyrut basımı, s.358

4- Tuhefu'l-Ukul, Beyrut basımı, s.358